BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRUNG TÂM CÔNG NGHỆ GIÁO DỤC

Tiếng Việt

huongmaitruongxua.v

LỚP

1

TẬP MỘT

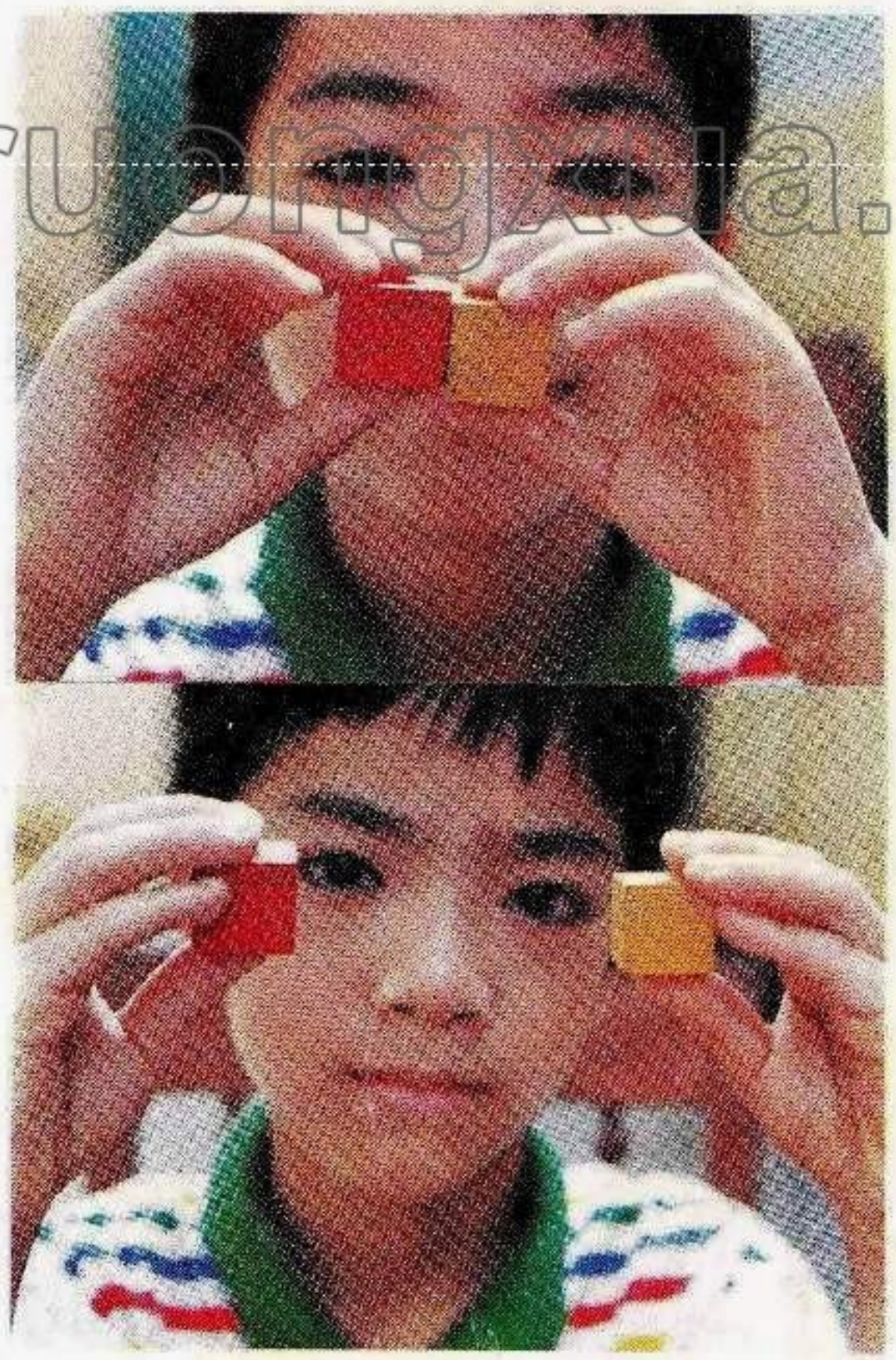

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRUNG TÂM CÔNG NGHỆ GIÁO DỤC

Tiếng Việt

LỚP 1 - TẬP MỘT

(In lần thứ mười bốn)

thuongmaitruongxua.vn

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC - 1998

thuongmaitruongxua.vn

4(V)(075)
GD - 98 232/470 - 98 Mã số : 1EK01b8

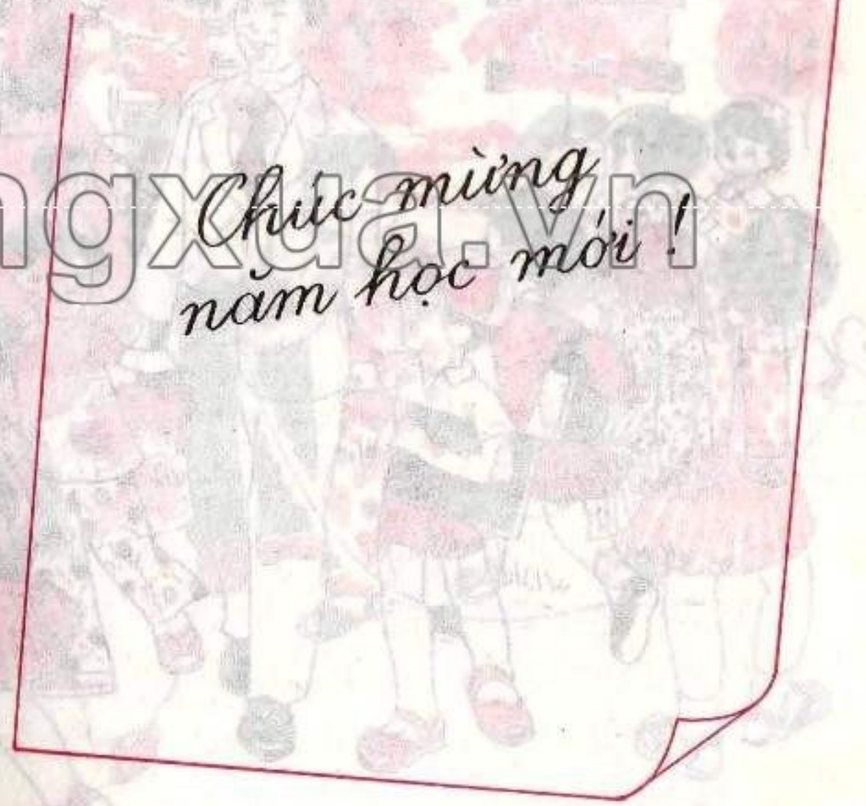

thuongmaitruongxua.vn

NỘI DUNG

Bài 1. Tiếng Trang 7

- Tách ra từng tiếng
- Tiếng giống nhau - Tiếng khác nhau
- Thanh
- Tách tiếng ra 2 phần: Phần đầu và phần vần
- Đánh vần

Bài 2. Âm Trang 19

- Nguyên âm - Phụ âm
- Viết chữ
- Đọc một chữ ghi tiếng - Đọc một câu (ngữ điệu)
- Viết chính tả:

Luật chính tả về phụ âm trước e, ê, i

Luật chính tả về chữ hoa, về tên riêng

Luật chính tả về ghi tiếng nước ngoài

Bài 3. Vần Trang 68

- Vần chỉ có âm chính
- Vần có âm đệm và âm chính
- Vần có âm chính và âm cuối
- Vần có âm đệm, âm chính và âm cuối

Bài 4. Nguyên âm đôi Trang 113

- Các nguyên âm đôi iê, uô, ươ
- Luật chính tả về nguyên âm đôi

thuongmaitruongxua.vn

Bài 1

TIẾNG

1. Tách ra từng tiếng

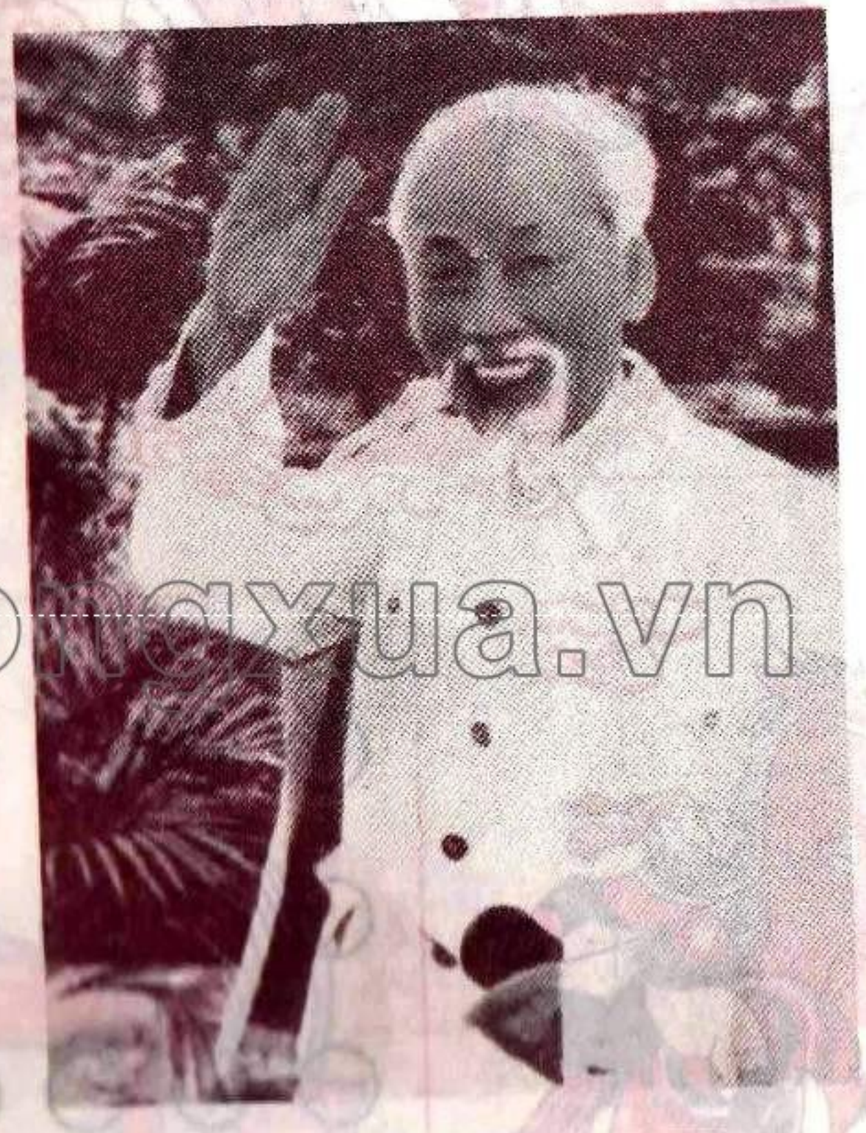

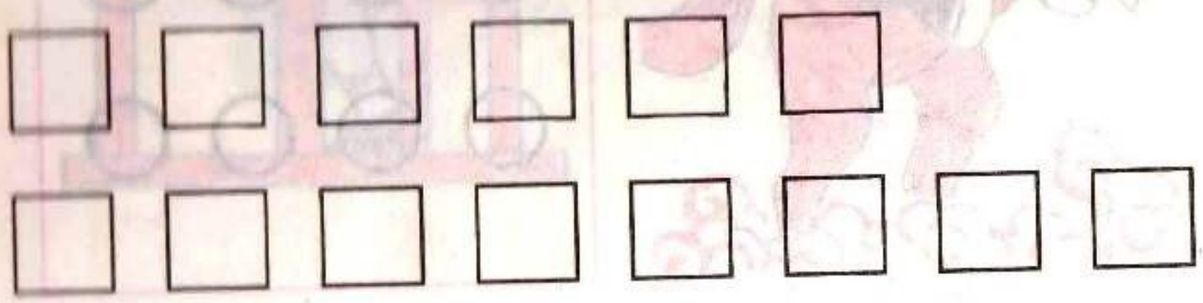

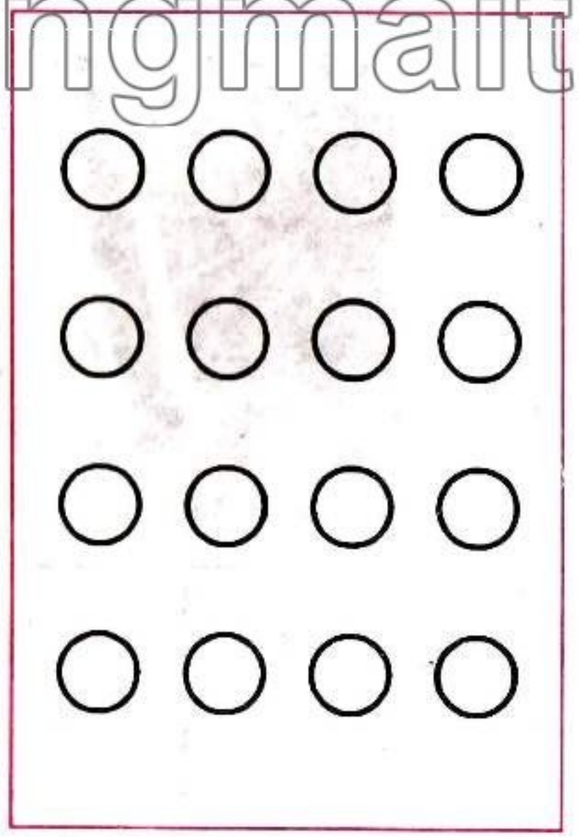

thuongmaitruongxua.vn

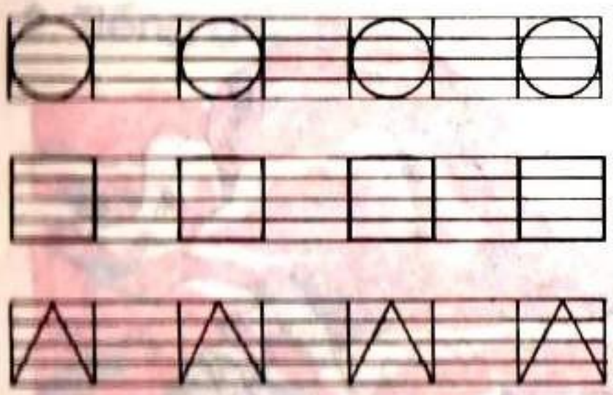

1.

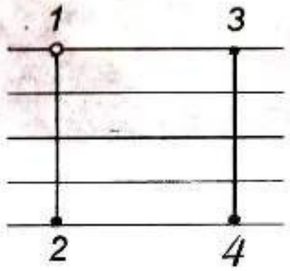

2.

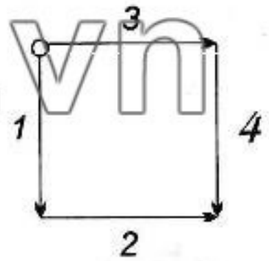

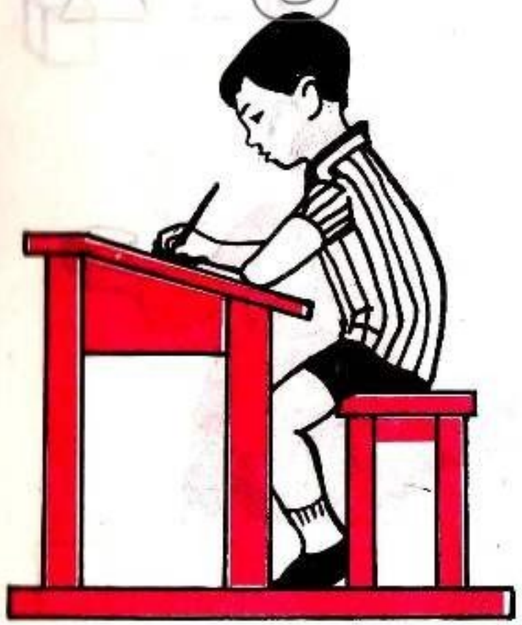

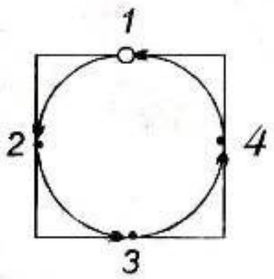

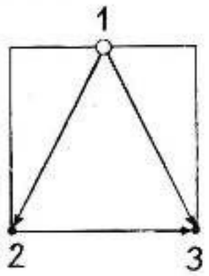

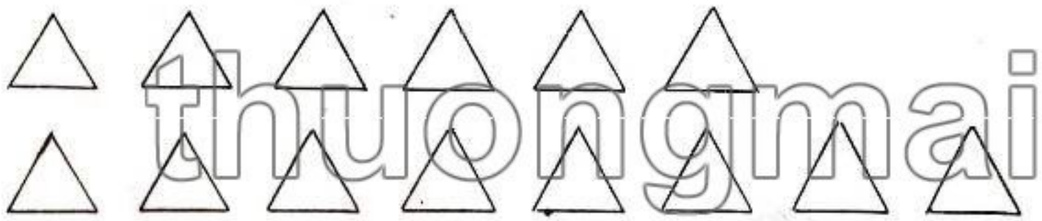

2. Tiếng giống nhau - Tiếng khác nhau

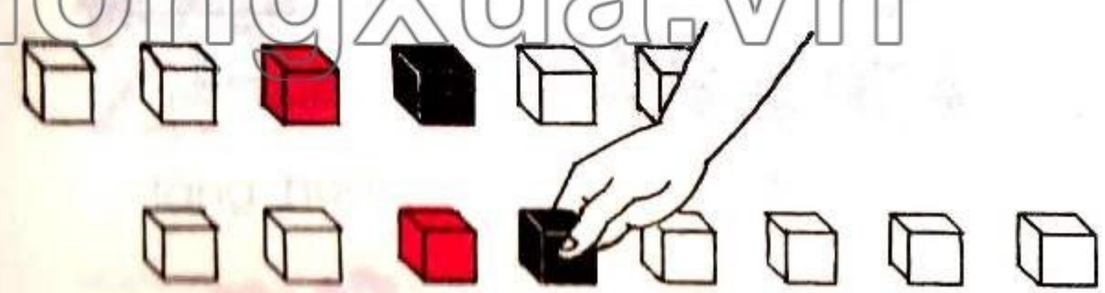

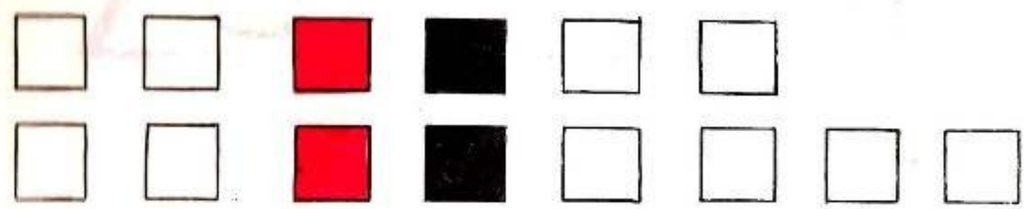

thuongmaitruongxua.vn

3. Thanh điệu

ca

cà

cá

giỏ hoa

lẵng hoa

lọ hoa

thuongmaitruongxua.vn

4. Tách tiếng ra 2 phần

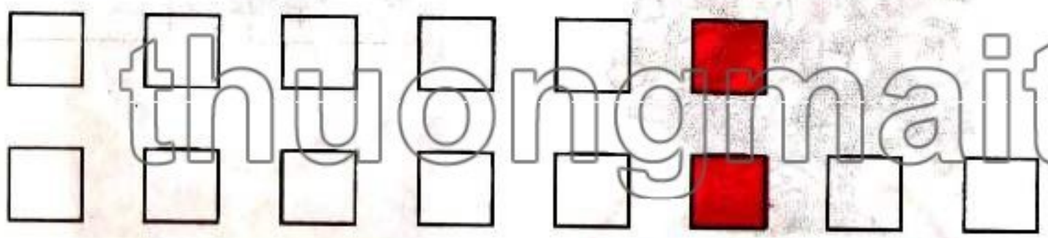

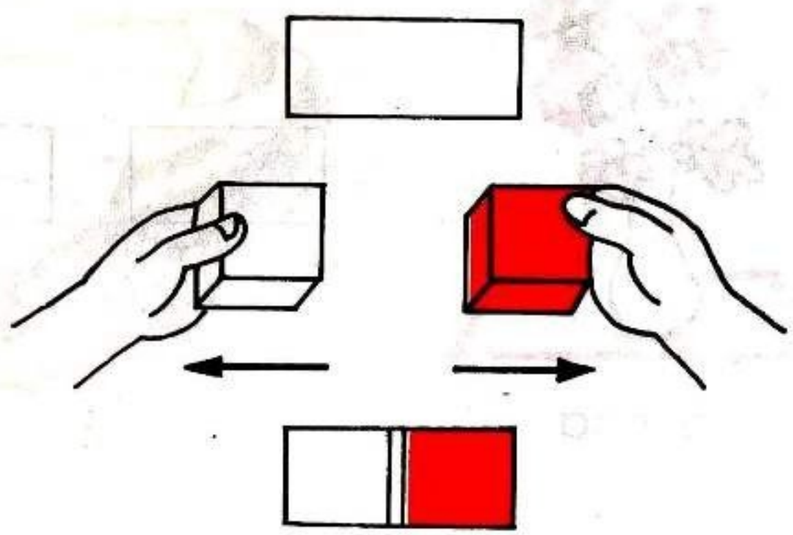

5. Đánh vần

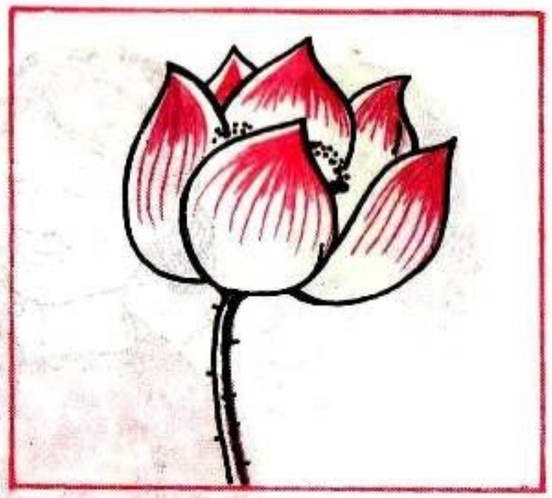

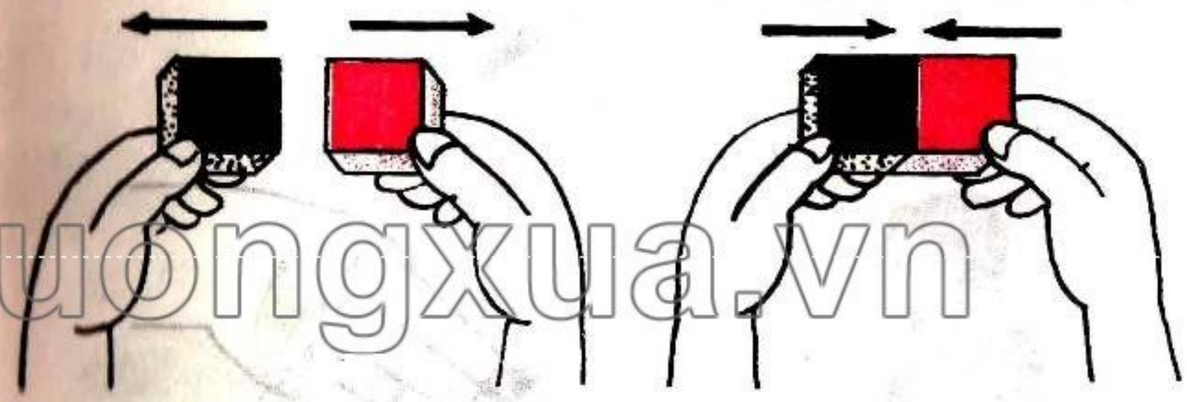

s - en

s - en - sen

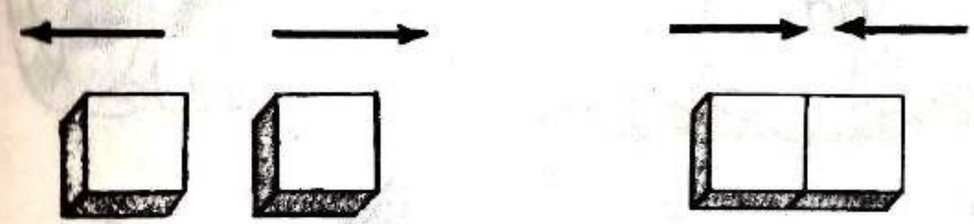

Tách ra

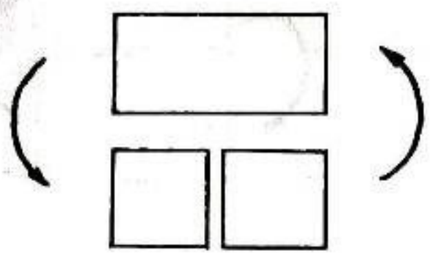

Nhập lại

thuongmaitruongxua.vn

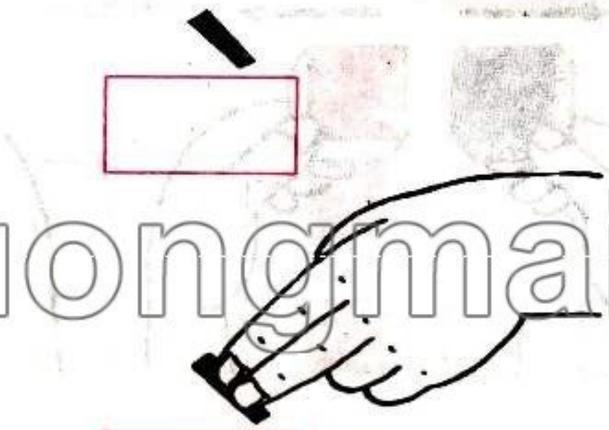

bà

ba

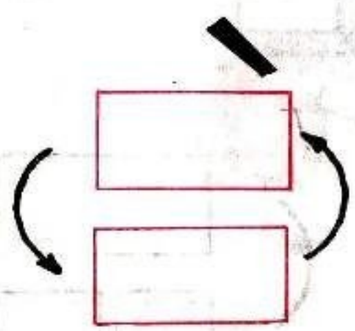

thuongmaitruongxua.vn

Tiếng khác nhau một phần

- Âm đầu
- Vần
- Thanh điệu

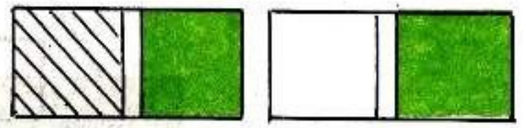

lom khom

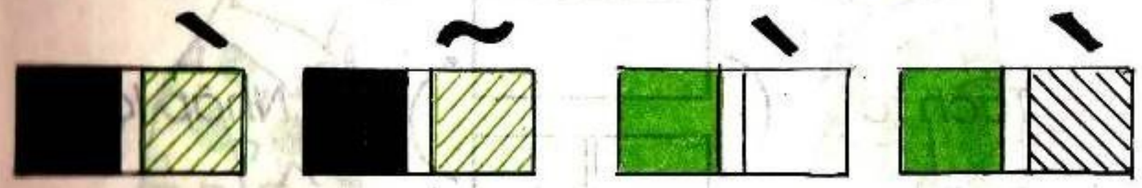

chồm chồm

gồ ghề

LUYỆN TẬP

- Tách ra từng tiếng

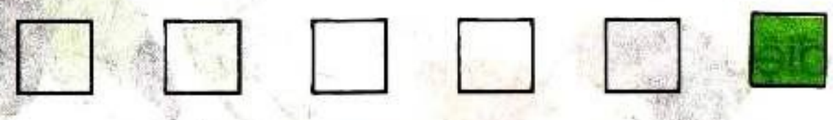

- Tách tiếng ra hai phần

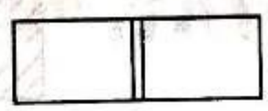

- Đánh vần

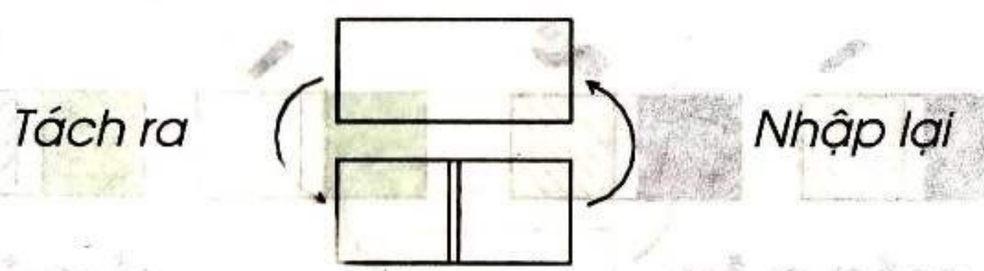

ÂM

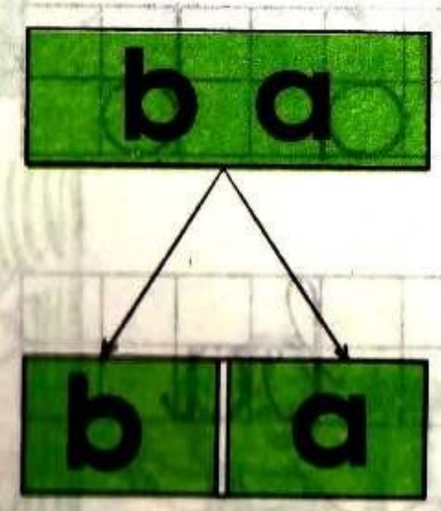

Phát âm

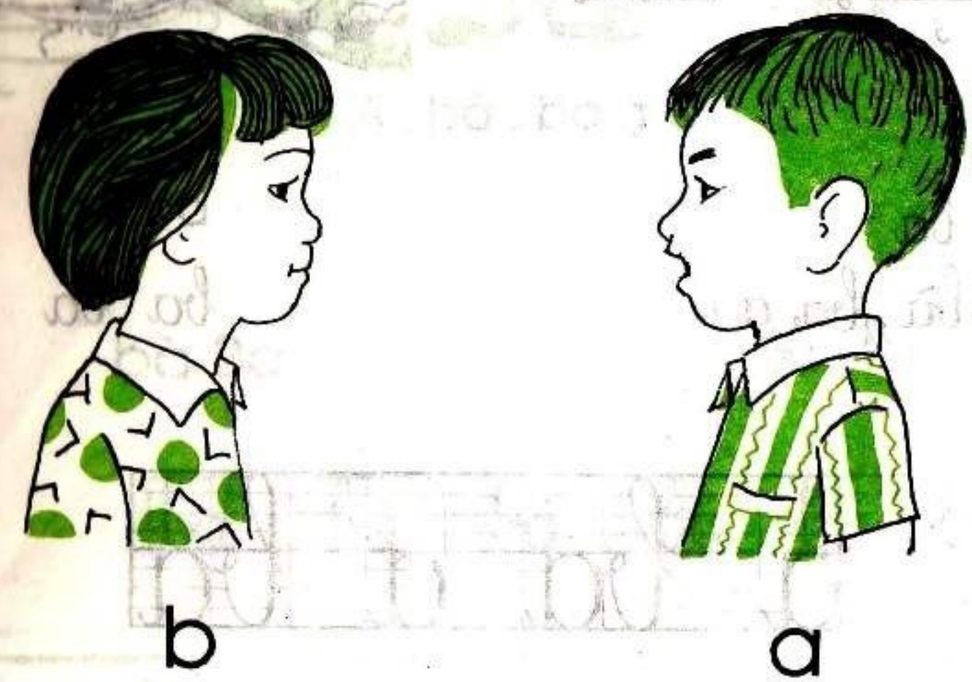

thuongmaitruongxua.vn

Viết chữ

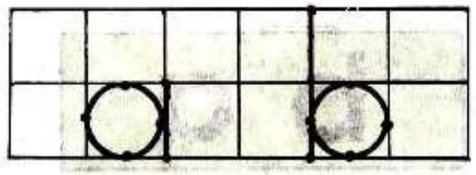

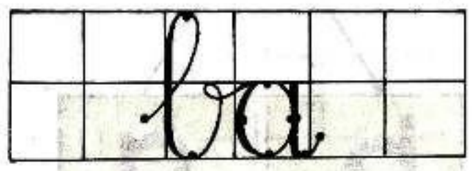

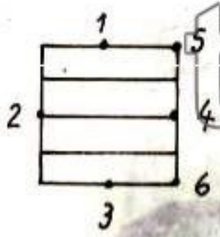

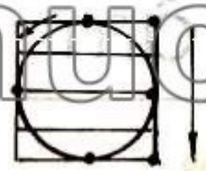

a , ba

a , bà, ba ạ!

ba ba

ba ba

a ba a ba

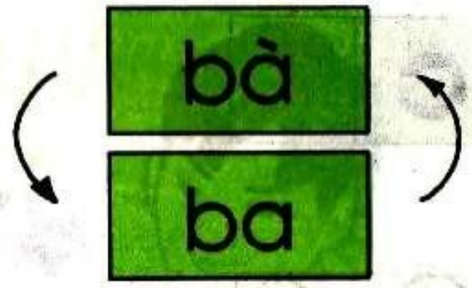

A , bà , ba ạ !

bà Ba

ba bà

ba bà bá bả bã bạ

A B

thuongmaitruongxua.vn

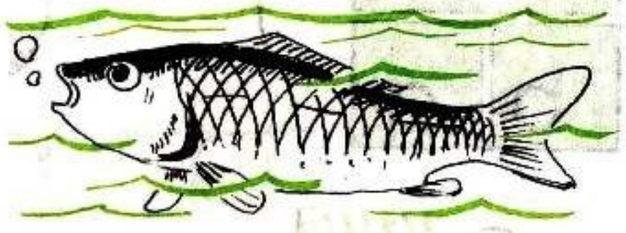

cá

ca

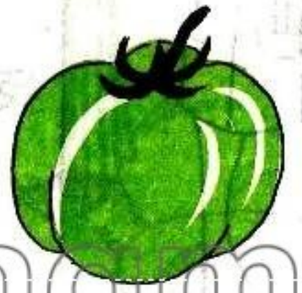

cà

Bà ạ , cả cá , cả cà !

Cả cà , cả cá , bà ạ !

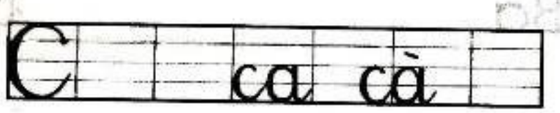

cha

ba

thuongmaitruongxua.vn

cha

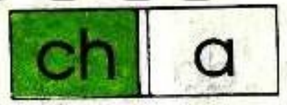

ca

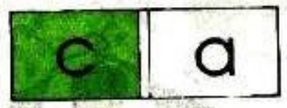

A chà, chả cá, cha ạ !

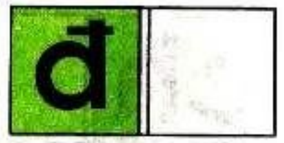

da

đa

dạ

đa đa

A B C CH D Đ

- Cá à ?
- Dạ, cá.

À, cả cà, bà ạ !

thuongmaitruongxua.vn

Chả cá, bà ạ !

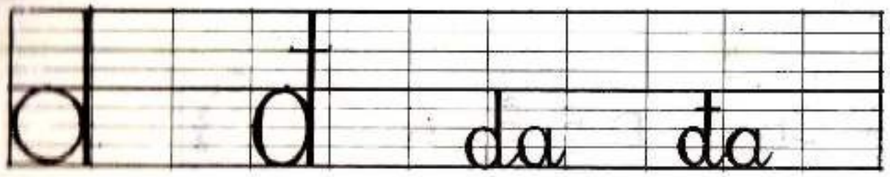

e ê

e e ê ê

đe

đê

bè

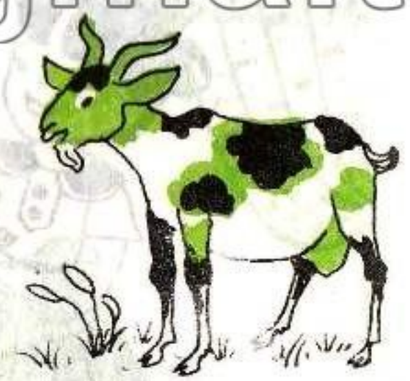

dê

Dê bé be be.

bể cá

cá bể

bể

bể

be bé

dê dề

da dẻ

bã chè

ê dê dễ

thuongmaitruongxua.vn

Luật chính tả e, ê

	be	ke
kê	che	
	de	
	đe	
ba	bê	
ca		kê
cha	chê	
da	dê	
đa	đê	

A B C CH D Đ E Ê

Bé kể , bà chả kể.

Bà kể , bé chả kể.

cà kê	chả cá
kề cà	chả dè
kẻ cả	chả kể

k bà kể

thuongmaitruongxua.vn

g

ga

g g

gà

ga
gà
gá
gả
gã
gạ

Gà chả chê kê.

Gà chả chê cá.

A B C CH D Đ E Ê G

Luật chính tả e, ê

gh gh

g	a
gh	ê

đa đe đê

ga

ghe

ghê

gh

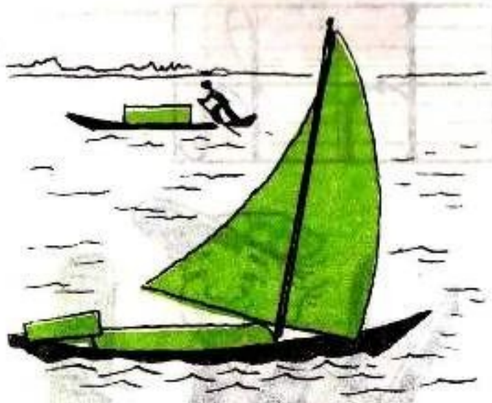

ghe

ghế

Bé kể :

Bà chả kê ghế. Bà để bé kê. Bé kê ghế kề bể cá. Kê ghế dễ ghê.

Bà để bé kể cà kê. Bà chả chê bé.

g gh ghé ga

thuongmaitruongxua.vn

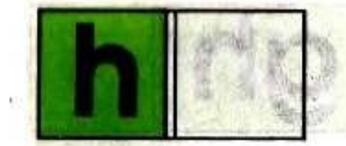

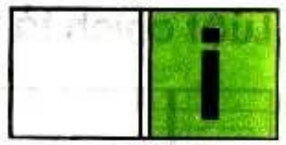

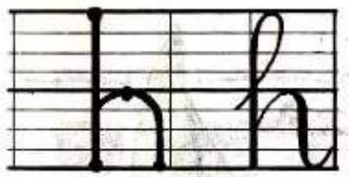

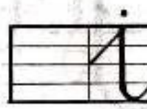

hề

bi

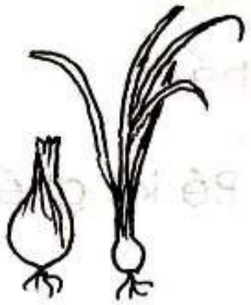

hẹ

bì

bí

A B C CH D Đ E Ê G H I

ba bi

ca — ki

cha chi

da di

đa đi

ga — ghi

- Bé kể đi !
- Chị Chi chả hề bê ghế.

Chị chỉ để bé bê, dì ạ.

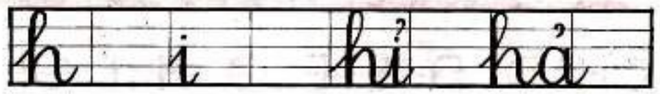

thuongmaitruongxua.net

gi

gi gi

giả da

di	gi
	gì
	gí
	gỉ

giá

gì - ghì
gì - dì

Dì ạ !
Gì ạ ?

thuongmaitruongxua.vn

gi ì

gì

gia – da
giã – dã
giạ – dạ
giẻ – dẻ

- Dì, dì kể gì đi !
- Kể gì hả bé ?
Bé kể đi, dì ghi.
- Dì ghi gì hả dì ?
- Dì ghi bé kể gì.

A B C CH D Đ E Ê G H I GI

gi giả cả

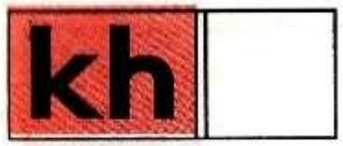

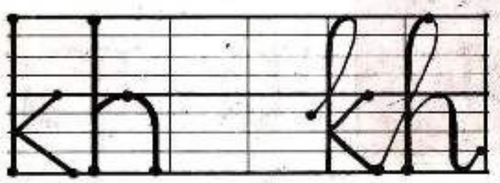

ca	cha	kha
ke	che	khe
kê	chê	khê
ki	chi	khi

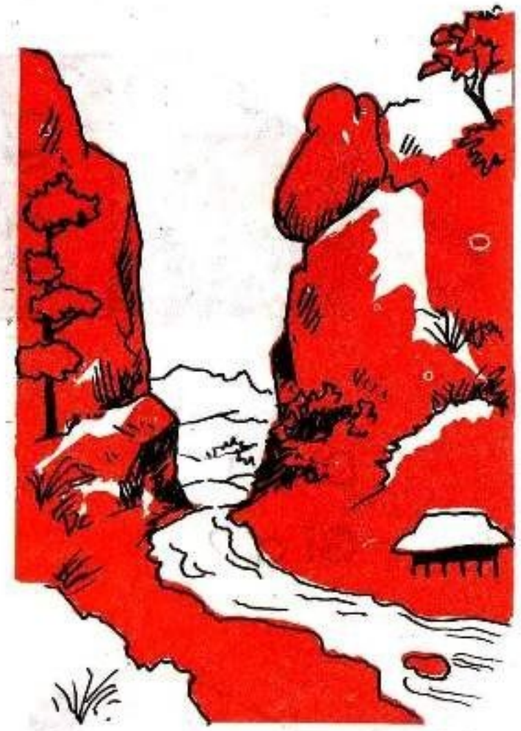

khe

thuongmaitruongxua.vn

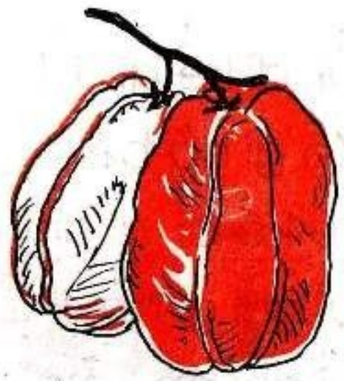

khế

khỉ

A B C CH D Đ E Ê G H I GI KH

Khi bé đi đã khá, bà chả bế.
Bà để bé đi.

Bé Kha kể khe khẽ. Bé kể khá ghê.
Chị Chi chả chê gì cả.

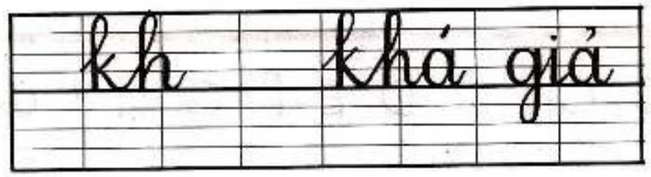

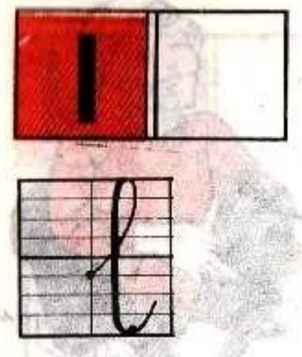

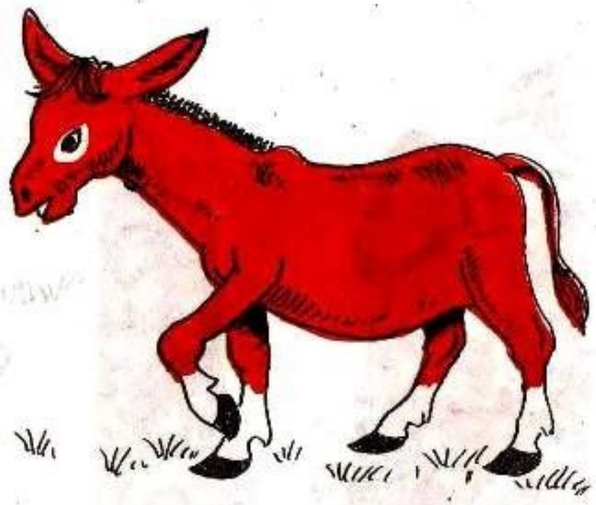

la

li le le

Chị Lí kể lì kì ghê !

A B C CH D Đ E Ê G H I GI KH L

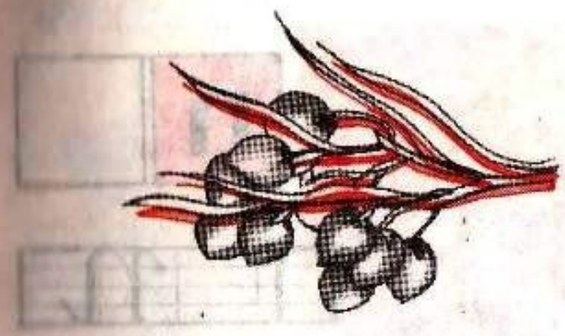

chà là

lê

Chà ! Hà chỉ đi la cà,
chả bế bé, để bé lê la.
Chả lẽ Hà để bà la à ?

l li lẽ

thuongmaitruongxua.vn

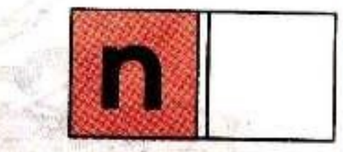

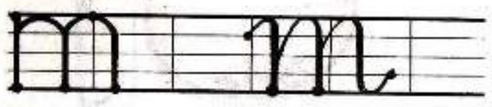

me

na

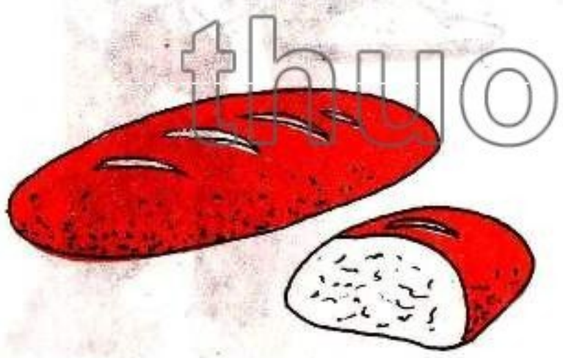

mì

ná

na ná
nê hà
mê li

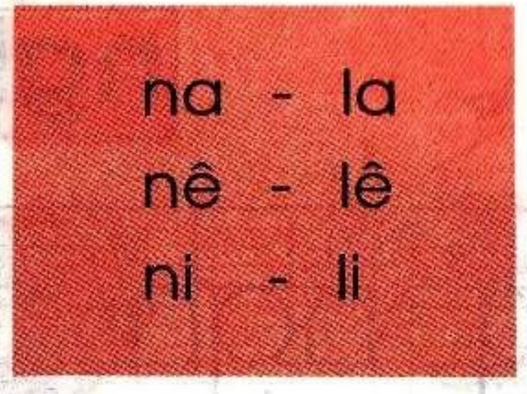

- Cá gì hả mẹ ?
- Cá mè!

Bé khệ nệ bê ghế.

Má là chị dì Na.
Bà là mẹ cả má, cả dì Na.

m n lê-ki-ma

thuongmaitruongxua.vn

ng

ngh

ng ng

ngh ngh

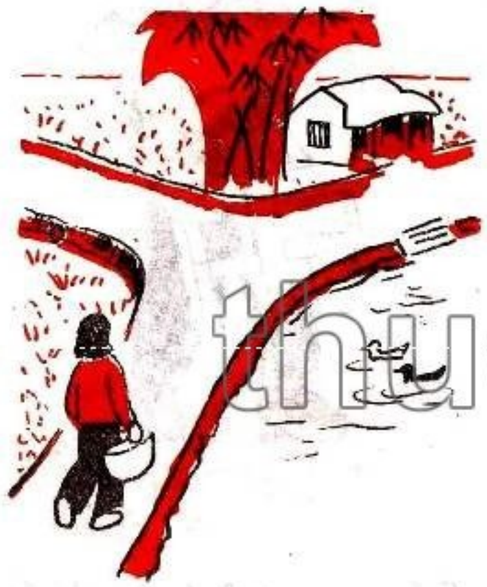

ngã ba

ba ngả

ngã giá
bé ngã

nghi kị
lễ nghi

Luật chính tả e, ê, i

nghê

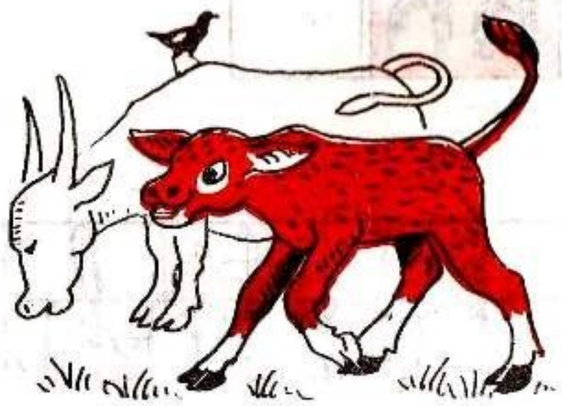

nghé

Bé Nga nghĩ gì ?

Bé Nga nghĩ : Bà đã già mà chả hề nghỉ. Bé khe khẽ :

- Mẹ à, hè, mẹ để bà đi bể nghỉ, mẹ nghe !

- Bé nghĩ khá ghê ! Hễ bà đi nghỉ, mẹ để cả bé đi.

ng ngh nghe mẹ

thuongmaitruongxua.vn

nh

nh nh

nhà ga

nhà nghỉ

nhà lá

Hè, cả nhà đi nghỉ.

L M N NG NH

Bé ngã

Bé lễ mễ bê ghế.

Bé bị ngã. Bé nhè.

Dì Na bế bé :

- Bé ngã à ?

Bé Mĩ ngã mà chả nhè.

Bé lí nhí :

- Bà, chị Nga đã đi nghỉ,

mà mẹ chả để bé đi.

nh nhà nghỉ

thuongmaitruongxua.vn

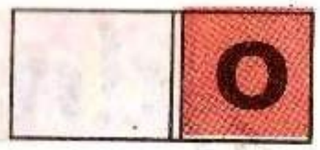

nho

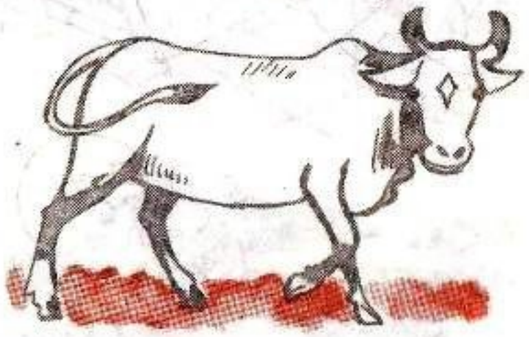

bò

chó

thuongmaitruongxua.vn

nỏ

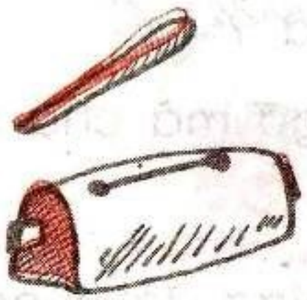

mõ

lọ

Có khế, ế me

L M N NG NH O

no - lo
gió - dó
giò chả - dò la

Ngõ nhà Nga

Ngõ nhà Nga nho nhỏ. Ngõ có ba nhà. Kề nhà Nga là nhà bà Lê, nhà bà Nghi. Nhà họ có me, có khế, có nho, mà nhà Nga chả có. Nhà Nga chỉ có na.

o cả lo

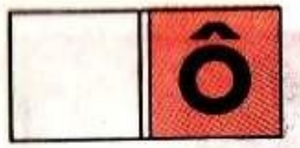

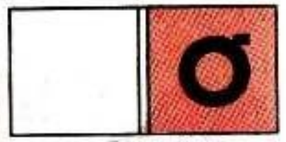

ngô nơ

hổ chợ

Nghỉ hè, cả nhà đi nghỉ ở bờ bể.

L M N NG NH O Ô Ơ

A-lô, a-lô

- A lô, cô Mơ đó à ? Bà ở nhà, hả cô ?
- Ơ, bé Lô đó hả ? Bà có nhà. Gì đó, bé ?
- Bé nhớ bà, nhớ cả cô Mơ, nhớ ghê !
- Ờ, ba giờ, cả bà cả cô Mơ ở nhà bé đó. Chờ nhé !

ô ơ cô chở đò

thuongmaitruongxua.vn

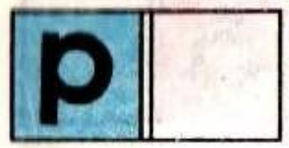

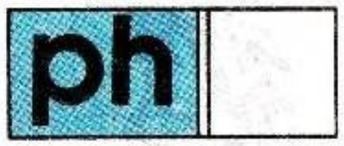

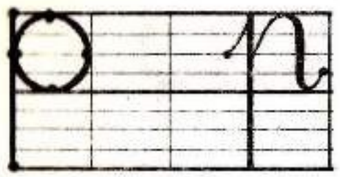

phà

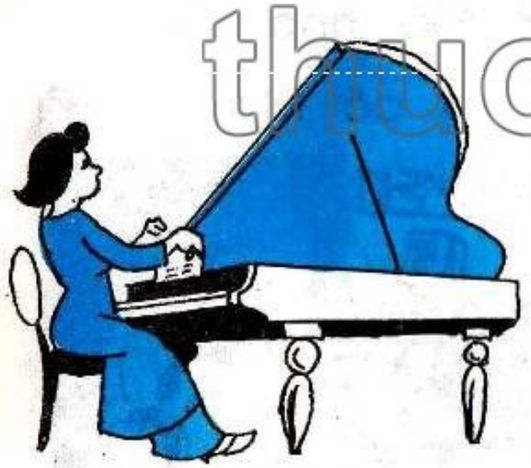

pi-a-nô

cà-phê

Phà chở khá ghê !

L M N NG NH O Ô Ơ P PH

pha-lê

ngõ phố

thuongmaitruongxua.vn

Đi phố

Nghỉ lễ, cả nhà Nga đi phố. Ở phố có cờ đỏ, có pa-nô.

Cả nhà ghé mợ Lí. Mợ pha chè, pha cà-phê, cho nghe pi-a-nô.

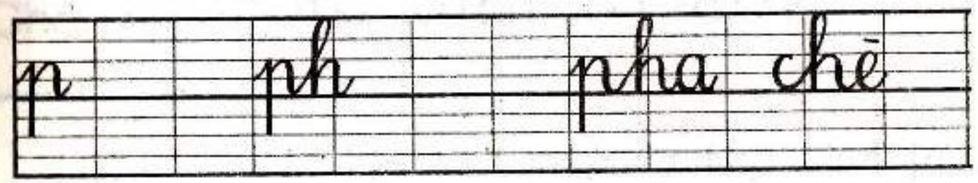

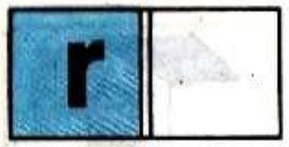

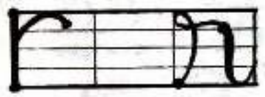

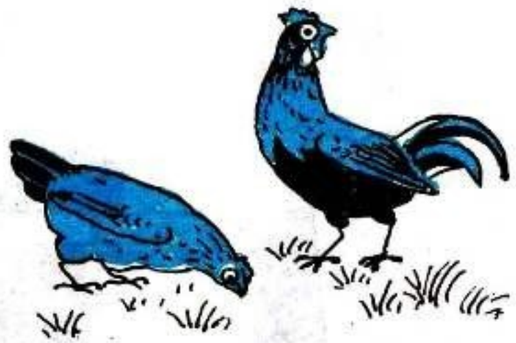

gà ri

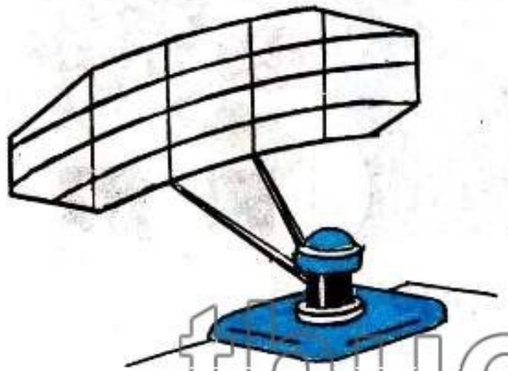

ra-đa

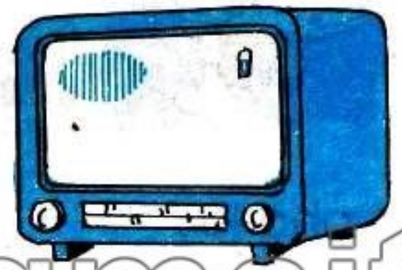

ra-đi-ô

thuongmaitruongxua.vn

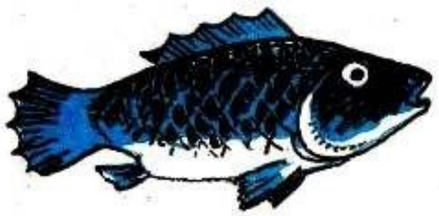

cá rô phi

rổ rá

Nhỏ cỏ nhổ cả rễ

L M N NG NH O Ô Ơ P PH R

giá rẻ - da dẻ
giở ra - dở ghê
lỗ rò - giã giò

Ở nhà

Bố mẹ ra phố. Nga ở nhà nghe ra-đi-ô. Ra-đi-ô rè rè. Nga chả nghe, đi ra hè nhà. Mé bể cá, ở ổ rạ, có cô gà ri. A, nó đẻ !

Chà, cô gà ri bé nhỏ mà khá ghê.

r rẽ ra

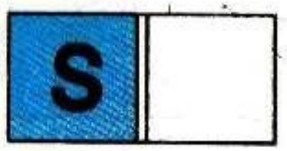

sẻ

si

sò

sơ-mi

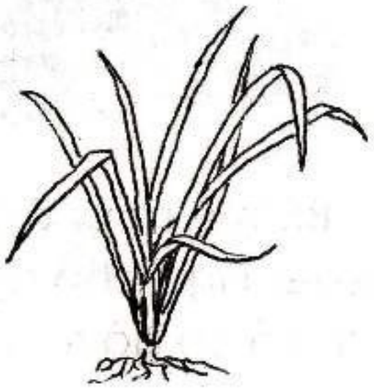

sả

L M N NG NH O Ô Ơ P PH R S

Ra phố

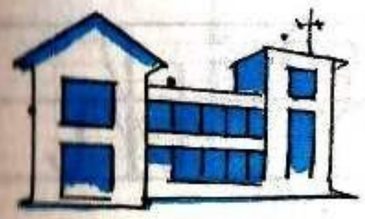

Sẻ bố, sẻ mẹ cho sẻ bé đi phố.

Ra phố, ghé nhà bà, sẻ bé kể cho sẻ bà nghe :

- Chị gà ri đã đẻ ở ổ rạ, mé bể cá, kề hè nhà, bà ạ.

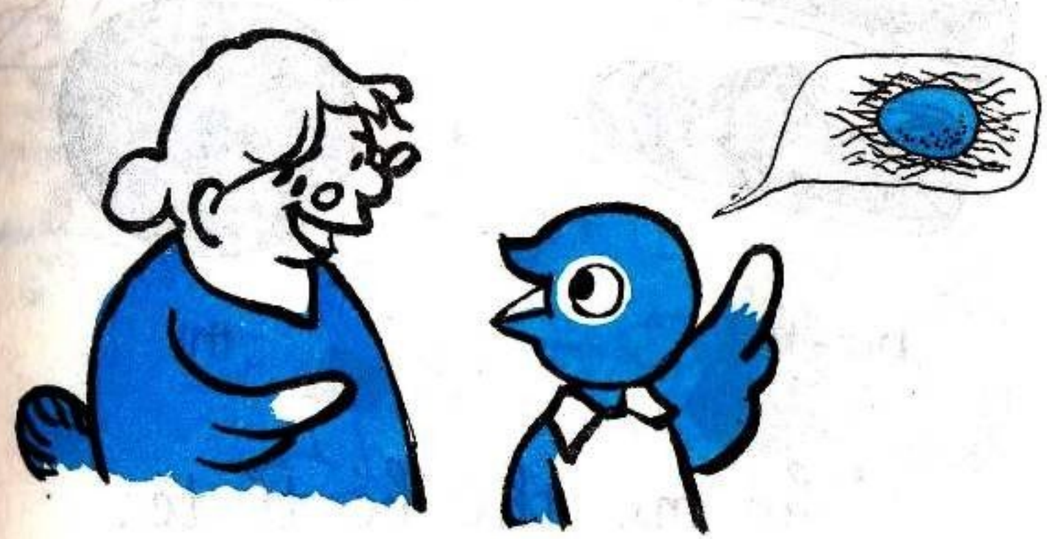

s kể se sẻ

thuongmaitruongxua.vn

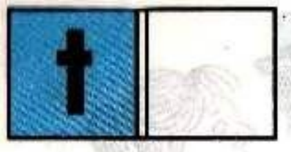

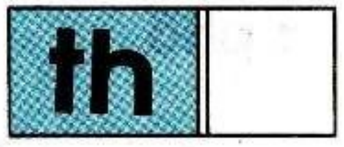

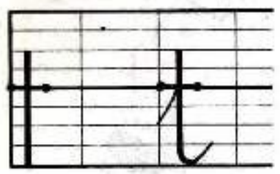

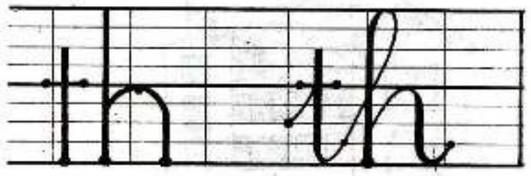

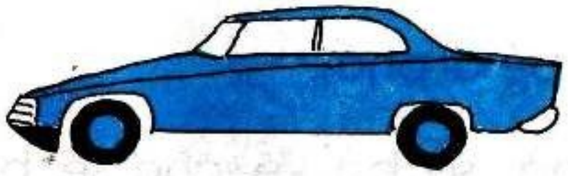

ô - tô

thỏ

ba - ta

thị

Thỏ mẹ, thỏ bé tỉ tê.

L M N NG NH O Ô Ơ P PH R S T TH

dỗ bé - giỗ tổ
đã tả - đã tã
ngô tẻ - tẽ ngô

Thỏ bé tha cỏ cho mẹ

Thỏ mẹ :
- Thở gì mà thở ghê thế, hả bé ?

Thỏ bé :
- Mẹ ạ, ở gò Si có...
- Ở gò Si có gì ?
- Có cỏ ! Thế mà nhà ta chả có tí gì !
- Thế thì bé ra gò Si đi! Bé tha cỏ cho mẹ! Đi đi !

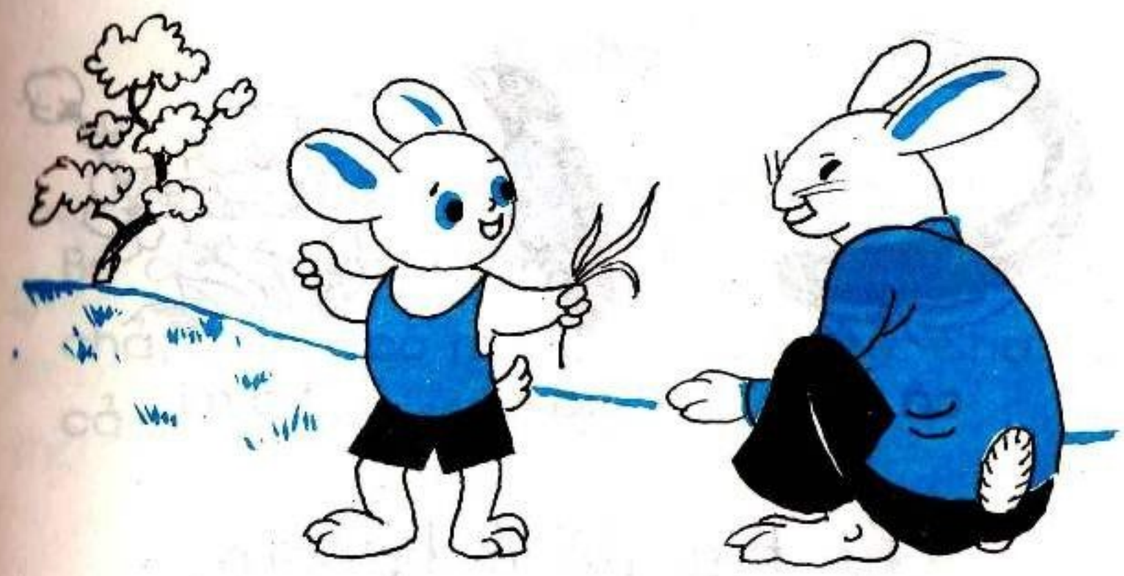

t th thơ ca

thuongmaitruongxua.vn

tr

tr tr

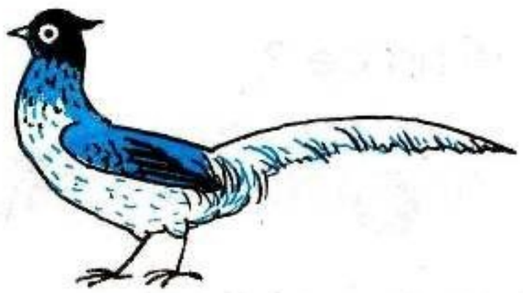

trĩ

tre

cá trê

trả

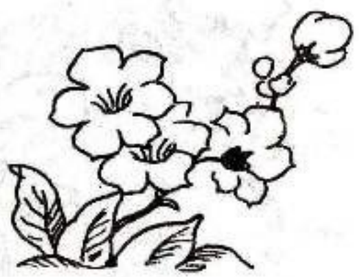

trà mi

Chị trả đỗ ở bờ tre.

L M N NG NH O Ô Ơ P PH R S T TH TR

trở đi - chở đi
trả cho - chả cho
trở gió - giở gió

Đi chợ

Mẹ cho bé đi chợ. Chà, thì ra chợ là thế. Bé chỉ chỉ trỏ trỏ. Tha hồ nhé : có giò, có chả, có na, có mơ, có thị, có khế. Chợ có cả cá : cá rô, cá trê, cá mè...

ch tr chẻ tre

thuongmaitruongxua.vn

đu đủ

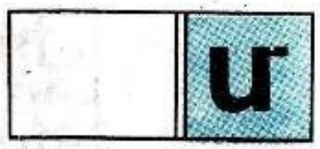

sư tử

cá thu

cá ngừ

Ủ rũ như gà rù

thú dữ - giữ trẻ
che dù - gà rù
glũ rạ - rũ nợ

Chó giữ nhà

Chú chó nhà Thu dữ ghê. Chú lo giữ nhà. Có gì lạ, chú chỉ gừ gừ, nghe đã đủ sợ. Lũ gà mơ từ ổ đi ra, chú chỉ lừ lừ, thế mà cả lũ đã ù té, thở chả ra.

u ư thú dữ

thuongmaitruongxua.vn

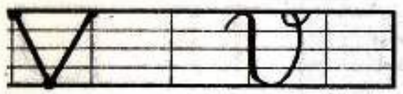

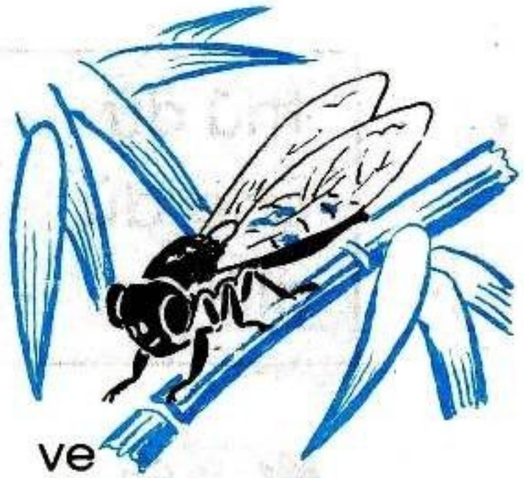

ve

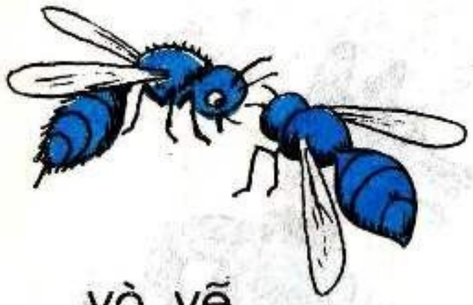

vò vẽ

tò vò

va-li

vi-đê-ô

Ve vẻ vè ve,
Nghe vè bé kể...

Bé Hà vẽ gì đó ?

Bé Hà ở nhà. Bé giở vở ra vẽ. Bé vẽ bò, vẽ dê, vẽ khỉ. Bé vẽ cả hổ. Bé vẽ ô tô. Bé vẽ cả ti-vi và vi-đê-ô. Bé vẽ đủ thứ.

Ở nhà, bé vẽ, thú vị ghê. Bố mẹ về, mở vở bé vẽ ra, chả chê tí gì.

v vẽ chú ve

thuongmaitruongxua.vn

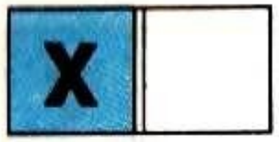

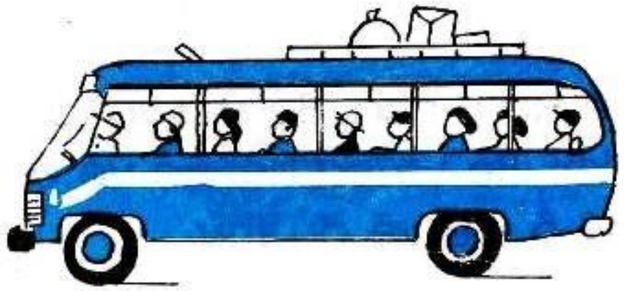

xe ca

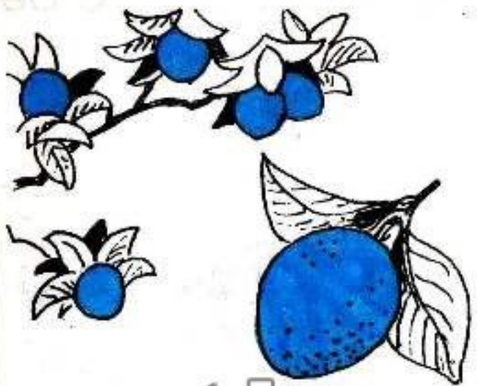

xa-bô-chê

xô

xe mô-tô

xe lu

Bé xé ra to

O Ô Ơ P PH R S T TH TR U Ư V X

thuongmaitruongxua.vn

Chị Nga ơ,

Nghỉ hè, cả nhà sẽ ra bể nghỉ. Khi đi, xe sẽ ghé thị xã. Chị Nga cứ chờ ở cư xá. Bé chờ thư chị.

Hồ Sĩ Hà

Bé Hà à,

Bé nhớ xí chố cho chị nghe! Chị cứ chờ ở thị xã. Bé nhớ rủ cả dì Nghi đi nghỉ nhé!

Hồ Thị Thu Nga

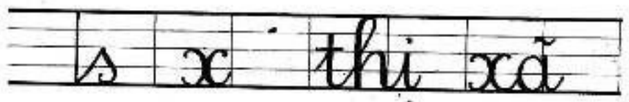

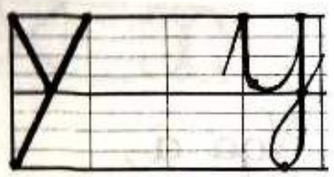

cô y tá

y xá

chú ỉ

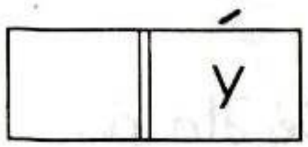

ý nghĩ

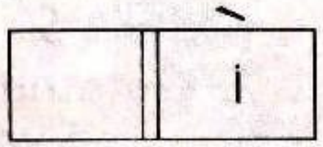

ỉ ra

kỹ sư — kĩ sư
tỷ mỷ — tỉ mỉ
y-ô-ga — ỉ-ô-ga

Vô ý vô tứ

thuongmaitruongxua.vn

Nhà bé Hà

Bé là Hồ Sĩ Hà. Ba là Hồ Sĩ Gia, kỹ sư. Má là Lê Thị Mỹ Dạ, y sĩ, ở Sở y tế. Dì là Lê Thị Na, y tá xã.

Bà ở nhà ba má. Có khi bà ở nhà dì Na. Khi đó, bé nhớ bà ghê. Bé chỉ chờ bà về.

Bài 3

VẦN

1. Vần chỉ có âm chính

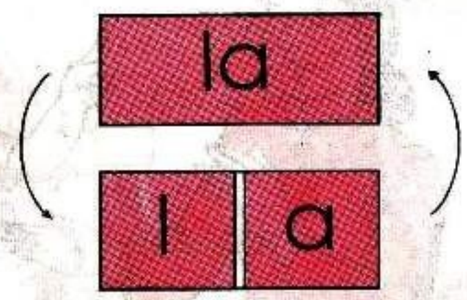

a

e, ê, i

o, ô, ơ

u, ư

o, ô, u

a, e, ê, i (y), ơ
u

Bố mẹ đi xa về cho Thơ đủ thứ.

thuongmaitruongxua.vn

Bé ở nhà

Bà đi chợ. Bố và mẹ đi xa. Chỉ có bé ở nhà. Bé đi xe. Bé cho cả chó xù đi xe. Xe bị đổ. Cả bé và xù bị ngã. Bé dỗ xù. Bé bế xù ra hè. Ở đó có chú gà cồ. Xù gừ gừ, gà cồ bỏ đi. Thế là xù chả nhớ là đã bị ngã.

A A A, mẹ về.

	o	e

	u	ê

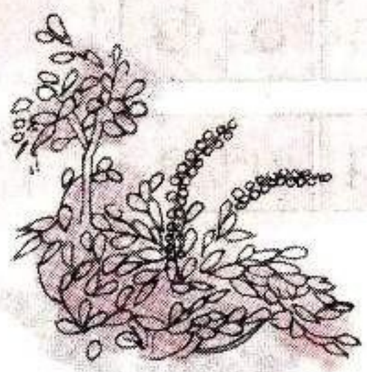

hoa hoè

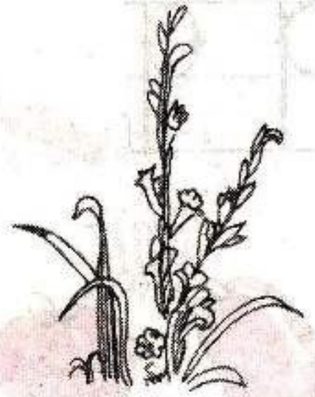

hoa huệ

h	o	e

h	u	ê

q	u	e

q	u	ê

Gà bị què,

gà đi lò cò.

quế

Dở chợ dở quê

Luật chính tả

e ⟶ oe
ê ⟶ uê

xoa xoe xuê

qua que quê

thuongmaitruongxua.vn

Mẹ cho bé về quê

Ở quê, chà, thoả thuê hoa quả : na, khế, thị, mơ ... Có lẽ vì thế mà bé khoẻ ra.

Khi trở về, bé khoe ở quê lạ quá: bờ hè có hoa che loà xoà, chả như ở phố, chỉ có nhà là nhà.

C c Cù Chi

	u	y

	u	ơ

hoa quỳ

huơ

nhụy hoa

bé quờ

suy nghĩ thuở nhỏ

quy củ mẹ quở

Chị thuỳ mị, hoà nhã

thuongmaitruongxua.vn

i	→	uy
ơ	→	uơ

Đi Huế

Nghỉ hè, cả nhà đi Huế. Đã có vé xe hỏa cho cả nhà. Chờ cô Quý và chị Hoa qua là bố thuê xe đi ra ga.

Thuở bé, bà ở Huế. Thuở đó, Huế là thủ đô. Tuy ở thủ đô, bà chỉ mơ đi xa. Giờ ở xa thì bà nhớ cố đô Huế.

D D D Đê-li

3. Vần có âm chính và âm cuối

lan		
l	an	
	a	n

- Bé vẽ hoa gì thế ?
- Bé vẽ hoa lan.

thuongmaitruongxua.vn

san hô

ngan

Vạn sự như ý

a - an

đàn ghi-ta

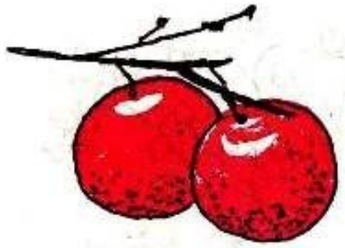

quả nhãn

gián

dán

Bạn Lan

Lan thuỳ mị, giản dị, chan hoà. Thuở nhỏ, Lan đã tỏ ra gan dạ. Cha mẹ chả hề phàn nàn gì. Bạn bè quý và nể Lan, tuy Lan bé sàn sàn như họ.

			n				t

an at

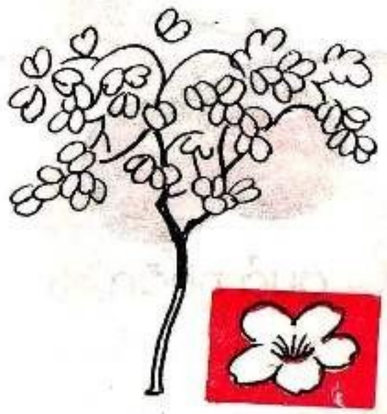

hoa ban

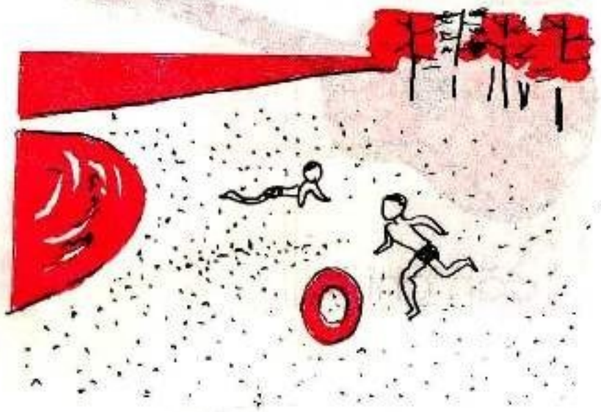

bờ cát

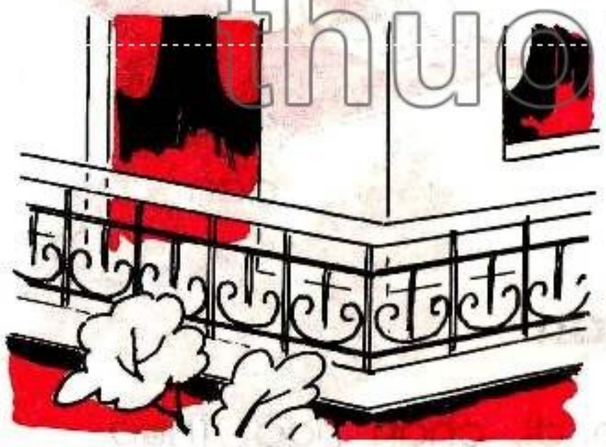

lan can

hạt dẻ

ngan ngát

nhàn nhạt

Nhát như thỏ đế

giàn hoa - dàn hoà

giàn ra - tràn ra

1. ban
2. bàn
3. bán bát
4. bản
5. bãn
6. ban bat

thuongmaitruongxua.vn

Nghề đan lát

Quê bé Hoa có nghề đan lát. Già thì chẻ tre, chẻ lạt. Trẻ thì đan rổ, đan rá, đan làn. Chợ ở kề xã bán đủ thứ : hoa quả, gà qué, cả rổ, rá, làn và tre lạt.

			n

ăn

			t

ăt

ă ă

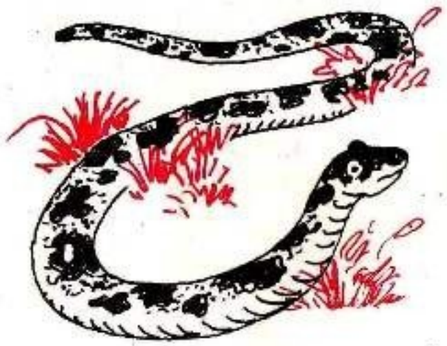

trăn

cắt

chăn

mắt

ngăn ngắt

bằn bặt

Thả săn sắt, bắt cá rô

giặt giũ	-	dè dặt
giắt màn	-	dắt xe
ăn giỗ	-	ăn dỗ

Dỗ bé

Mẹ đi chợ. Mẹ dặn Huệ ở nhà dỗ bé Văn. Ở nhà, bé Văn nhớ mẹ, cứ nhè. Huệ cho bé ăn, bé chả ăn. Huệ dắt bé đi, bé chả đi. Huệ bắt cho bé chú ve. Bé thả chú ve và ngủ khì. Huệ giắt màn cho bé.

H H cố đô Huế

thuongmaitruongxua.vn

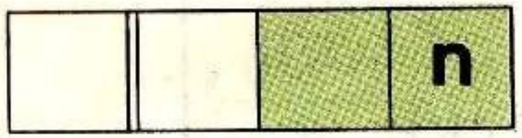

ân

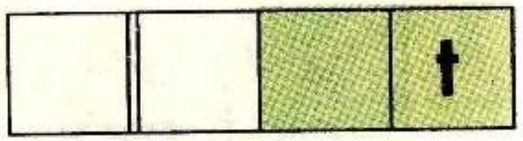

ât

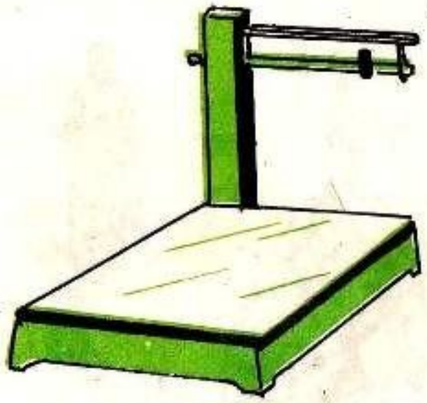

cân bàn

bí tất (vớ)

phấn

lật đật

phần phật

sần sật

Gần nhà xa ngõ

giận dữ - dận chân
chật chỗ - trật chỗ
giần giật - rần rật

thuongmaitruongxua.vn

Nghỉ mát ở bể

Lần thứ nhất bé Ngân nghỉ mát ở bể. Chà, lạ mắt quá ! Bờ cát bạt ngàn. Bể dàn ra bất tận. Gần bờ bể san sát nhà nghỉ.

Đi nghỉ về, da Ngân săn đỏ. Ngân ăn khoẻ ngủ kĩ. Ngân phấn chấn hẳn ra.

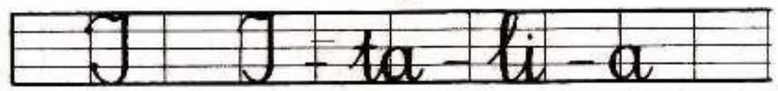

			m

am

			p

ap

xe lam

tháp Chàm

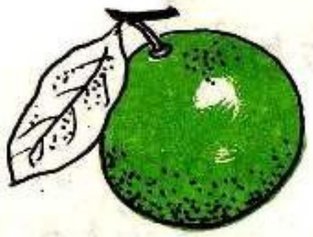

quả cam

xe đạp

ram ráp

nham nháp

Dám nghĩ dám làm

giám thị	-	dám nghĩ
bản nháp	-	bản ráp
sàm sỡ	-	xàm xỡ

1. đam
2. đàm
3. đám đáp
4. đảm
5. đãm
6. đạm đạp

thuongmaitruongxua.vn

Bà bị cảm

Bà bị cảm, ba đạp xe ra trạm y tế để nhờ cô y sĩ về nhà khám. Ở nhà, mẹ bổ cam cho bà ăn, bé xoa trán cho bà, bắt bà ăn cam.

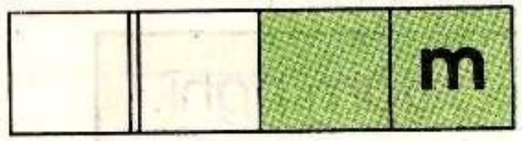

ăm

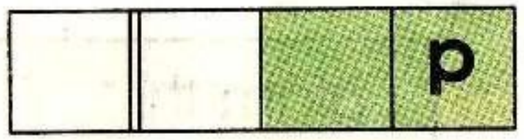

ăp

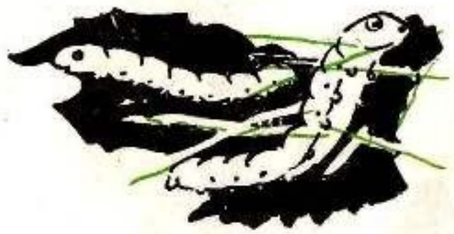

tằm

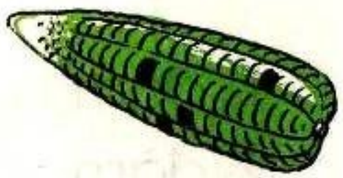

bắp ngô

thuongmaitruongxua.vn

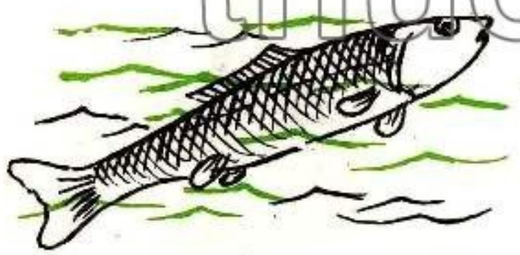

cá trắm

cặp da

răm rắp
tăm tắp

Nhắm mắt làm ngơ

chằm chặp - chằm bặp
đá dăm - lá răm

Bé ở nhà

Bố mẹ đã về thăm quê. Chỉ có bà và bé ở nhà. Bà rất bận mà vẫn chăm bẵm cho bé đủ thứ.

Bé mở cặp, giở vở, chăm chú vẽ. Bé vẽ cặp da, vẽ xe đạp, vẽ quả cam, vẽ bắp ngô...

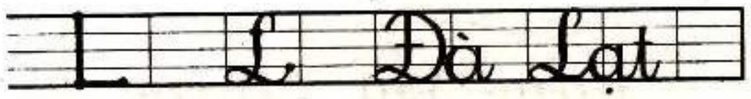

			m

âm

			p

âp

sâm cầm

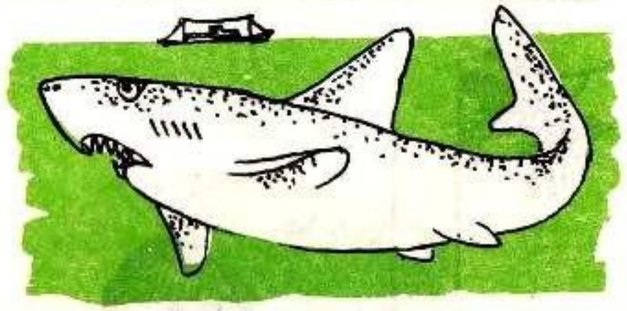

cá mập

nấm

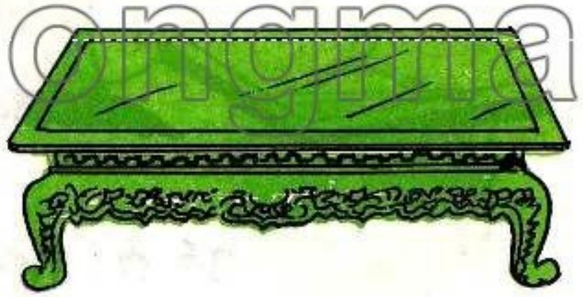

sập

thâm thấp

hầm hập

rầm rập

Tham thì thâm

dập tắt - giập nát

sâm sẩm - xâm xẩm

thuongmaitruongxua.vn

Phố xá tấp nập

Mẹ cho bé Trâm ra phố. Giờ tan tầm, phố xá tấp nập, xe cộ rầm rập : xe ô-tô, xe mô-tô, xe lam, xe đạp...

Ở ngã tư, xe đỗ, cho mẹ và bé đi qua. Khi đi qua ngã tư, cần đi gấp, thế mà bé Trâm cứ đi lẫm chẫm, chậm quá.

M *M Mát-xcơ-va*

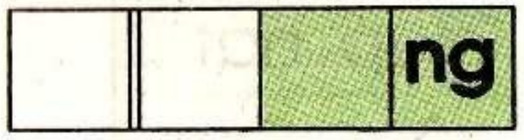

ang

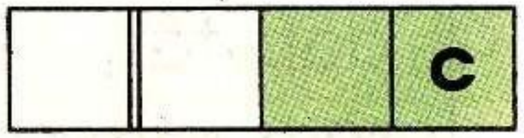

ac

thang gác

ngụy trang

vạc

bàng bạc

khang khác

nhang nhác

Đất vàng, đất bạc

tê giác

hố rác

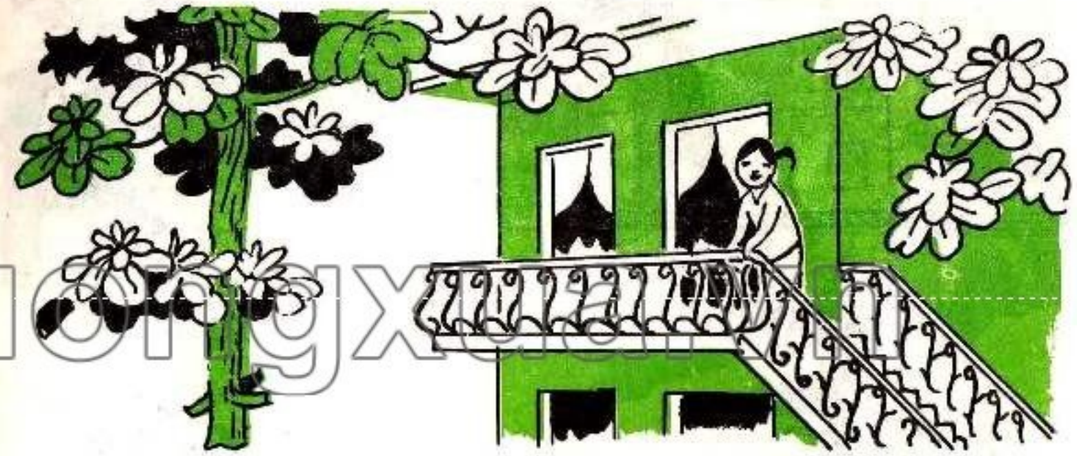

Nhà bé

Nhà bé lát đá hoa và trang trí khá sang.

Nhà có căn gác. Căn gác có tán bàng che mát. Bàng thật lắm quả. Khi quả bàng đã vàng thẫm, ăn chan chát, mà đậm đà.

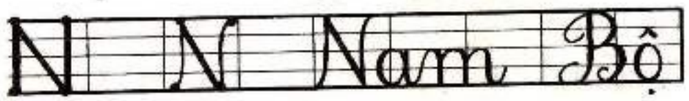

thuongmaitruongxua.vn

			ng

ăng
âng

			c

ăc
âc

nhà tầng

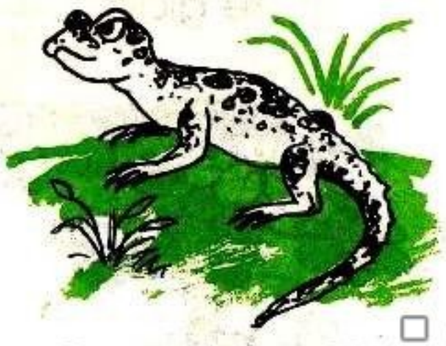

tắc kè

lẵng hoa

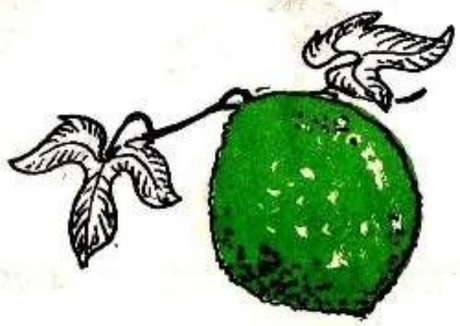

quả gấc

vằng vặc

câng cấc

Nhẹ như bấc, nặng như chì

thuongmaitruongxua.vn

chắc - trắc
giăng - răng

Trăng rằm

Vầng trăng vằng vặc, sáng như dát bạc. Trăng toả khắp sân. Các bạn nam làm trò ầm ĩ mà chẳng bị la mắng. Chỗ sân có tán bàng thì vắng vẻ. Các bạn nữ lặng lẽ, thì thầm tâm sự.

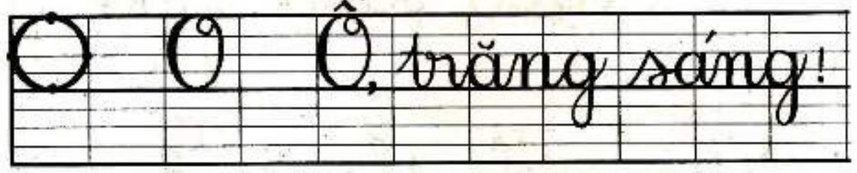

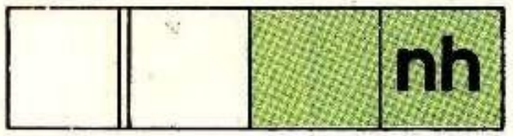

anh

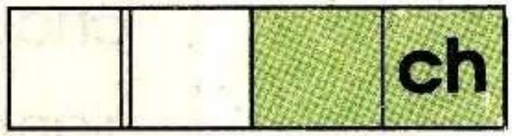

ach

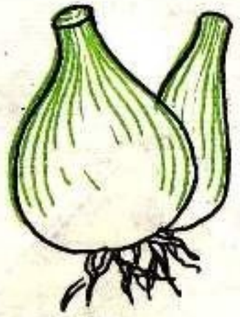

củ hành

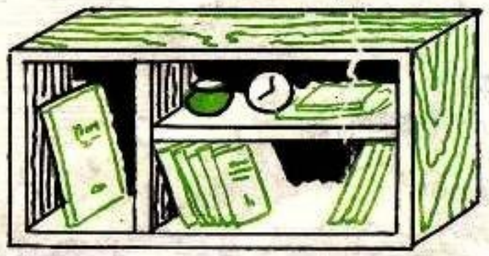

giá sách

vàng anh

chạch

khanh khách

phành phạch

sạch sành sanh

Nhà sạch thì mát

sách vở - xách giỏ

dành cho - giành giật

chanh

tranh

gianh

thuongmaitruongxua.vn

Bé xách đỡ mẹ

Mẹ và bé đi chợ về. Bé đi nhanh. Mẹ thì đi ì ạch, có vẻ vất vả lắm.

- Mẹ à, mẹ xách nặng quá, hả mẹ ?
- Bé có cách gì đỡ cho mẹ à ?
- Bé đã nghĩ ra cách, mẹ ạ !
- Cách gì đó ?
- Mẹ bế bé, để bé xách hộ mẹ !

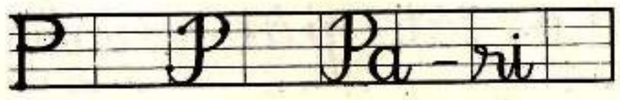

			nh

			ch

ênh
inh

êch
ich

bệnh xá

ếch

thuongmaitruongxua.vn

bình tích

lịch

chênh chếch
trình trịch

Có tật giật mình

banh - bênh - binh
khanh - khênh - khinh

Du lịch

Đi du lịch thăm cảnh vịnh thật là thích! Mặt bể xanh ngắt. Ca-nô xình xịch, bập bềnh. Nắng chênh chếch làm cho mặt vịnh lấp lánh. Đằng xa, đá chênh vênh, đủ hình đủ dáng, đá lặng thinh ngắm du khách đi qua.

Q Q Ma-ri Quy-ri

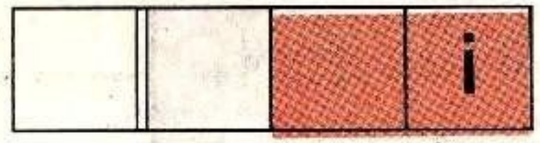

ai

ay

ây

máy bay

chai

trai

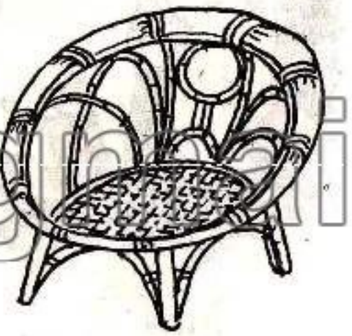

ghế mây

ngai ngái

say say

gây gây

Nay đây mai đó

vảy cá - vẩy cá
xảy ra - xẩy ra
sai quả - sây quả

thuongmaitruongxua.vn

Đi cắm trại

- Này, các bạn, ngày mai đã là thứ bảy, nhớ lo vải, lo dây, lo gậy để chủ nhật đi cắm trại.
- Cắm trại ở gần đây hay đi xa?
- Ở rặng cây, sát ngay bãi bể ấy mà!
- Trại có gì hay?
- Có thi chạy, thi nhảy dây... Ai thắng có giải!

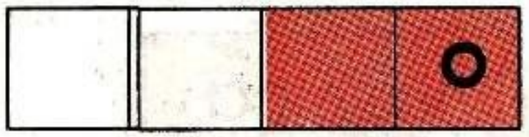

ao
au
âu

chào mào

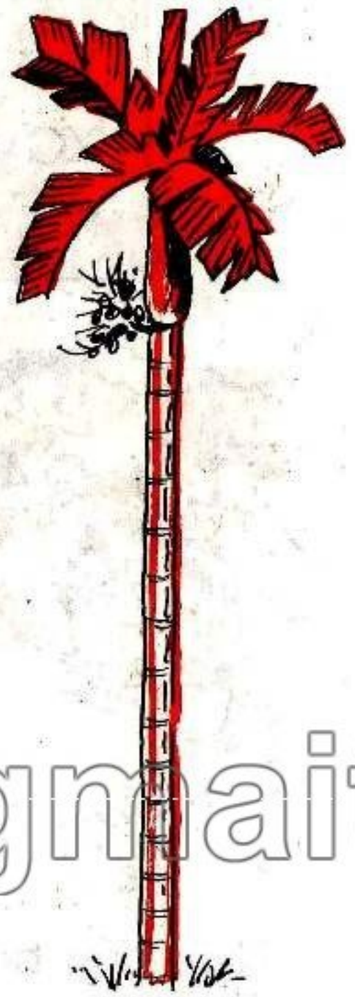

bồ câu

cây cau

lao xao
lau nhau
lầu bầu

sáo sậu

Rau nào sâu nấy

thuongmaitruongxua.vn

màu	-	mầu
giàu	-	giầu
tàu	-	tầu

Cá sấu sợ cá mập

Khách du lịch xì xào bảo nhau hình như ở bãi tắm có cá sấu.

- Này, anh chủ khách sạn, có ai đó bảo là ở bãi tắm này có cá sấu ?

- Dạ, chẳng có đâu !

- Vì sao anh dám đảm bảo như vậy ?

- Chẳng là ở đây sâu, lắm cá mập, mà cá sấu thì rất sợ cá mập.

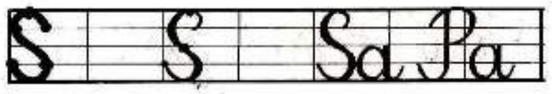

4. Vần có âm đệm - âm chính - âm cuối

- Bạn nào đấy ?

- Loan.

thuongmaitruongxua.vn

Loan

L | oan

L | o | a | n

	oan
	oa | n
	o | a | n

Toàn tâm toàn ý

a ⟶ oa

an ⟶ oan

cái khoan

loan

cây xoan

ngoan ngoãn

ng | o | a | n

quan tâm

q | u | a | n

T t Nha Trang

	o	a	n

	o	a	t

quán hàng

hoạt họa

quạt nan quạt bàn quạt trần

soàn soạt

loạt soạt

khoan thai

Bắt khoan bắt nhặt

thuongmaitruongxua.vn

an ⟶ oan
at ⟶ oat

Hai quan đấy

Lão quan nọ có tính nịnh vợ. Lão ra lệnh: Hễ ai gặp, phải chào : "Lạy hai quan ạ"!

Có chú bé giả vờ hoàn toàn chẳng hay gì về cái lệnh ấy. Thấy vợ quan đi cạnh quan, chú bế chó, đi sát vào.

Gặp ai đi qua, chú gào to :

- Hai quan đấy !

- Quan thấy chú bé có ý xỏ mình, quát :

- Mày dám láo hử ?

Chú chỉ vào chó :

- Dạ bẩm, chó hai quan, chó đáng giá hai quan, thật đấy ạ !

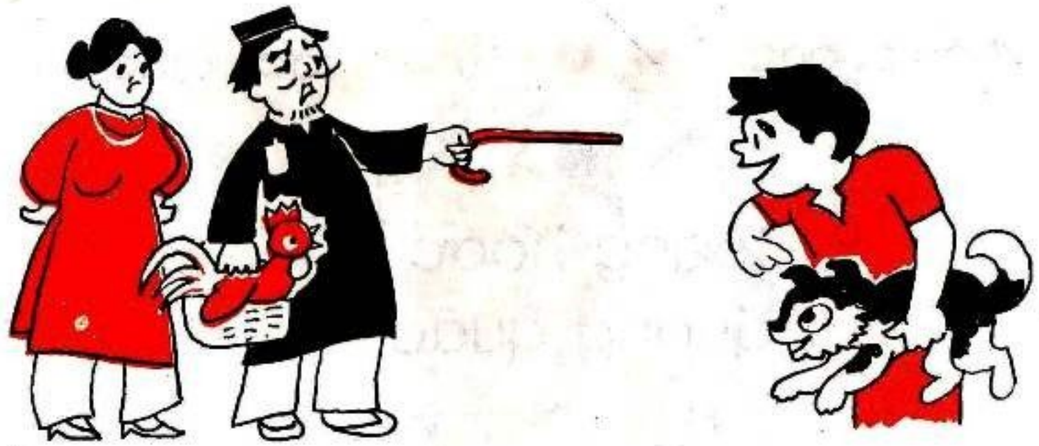

U u U Minh

	o	a	ng

	o	a	c

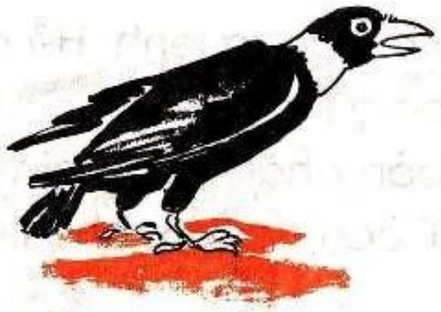

quạ khoang

áo khoác

khăn quàng

rách toạc

toang hoác
quang quác

Thấy kẻ sang bắt quàng làm họ.

ang	⟶	oang
ac	⟶	oac

Bà mình thế mà nhát

Đi tham quan về, Quang ghé sát tai mẹ thì thầm :

- Mẹ à, bà mình thế mà nhát, hay hoảng sợ lắm !

- Sao Quang nghĩ vậy ?

- Mẹ này, ở hè phố thì bà khoác tay Quang đi đàng hoàng. Thế mà, hễ qua ngã tư thì bà cứ nắm chặt lấy tay Quang. Chẳng phải bà hoảng sợ là gì ?

V v Vàm Cỏ

thuongmaitruongxua.vn

	o	a	nh

	o	a	ch

khoanh giò

thu hoạch

quanh co

thành quách

xoành xoạch
loanh quanh
loạch xoạch

Vắng trẻ quạnh nhà

anh ⟶ oanh
ach ⟶ oach

Vẽ gì khó ?

Họa sĩ Hoành vẽ ở đâu, các bạn nhỏ tụ lại ở đấy, vây quanh họa sĩ.

- Bác à, vẽ gì khó ạ ?
- Vẽ chó, vẽ bò...
- Vẽ gì dễ ạ ?
- Vẽ ma quỷ.
- Sao lại thế ạ ?
- Chó, bò ai chẳng thấy, vẽ sai bị chê ngay. Ma quỷ chẳng ai thấy, thích vẽ thế nào thì vẽ, ai dám hoạnh hoẹ !

X x Xa-ha-ra

thuongmaitruongxua.vn

	o	a	i

oay
uây

ngoáy trầu

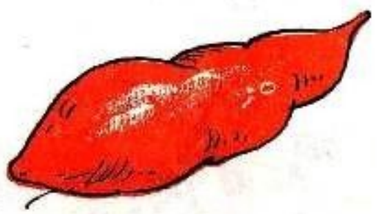

củ khoai

quả xoài

khuấy cám

khoan khoái
loay hoay
nguây nguẩy

Giỏ nào quai nấy

thuongmaitruongxua.vn

ai	→	oai
ay	→	oay
ây	→	uây

Nhã ý

A-lếch-xăng Đuy-ma đi qua quầy sách nọ, nhắn lại rằng : Khi quay về sẽ ghé thăm.

Chủ quầy có nhã ý làm cho nhà văn khoái chá bất ngờ. Ở quầy, lão chỉ bày toàn loại sách mà Đuy-ma là tác giả.

Khi vào thăm, Đuy-ma lấy làm lạ, quay sang chủ quầy :

- Tại sao ở đây chẳng bán sách các tác giả khác ?

- Dạ... Dạ... Tất cả các loại sách khác đã bán sạch từ lâu ạ !

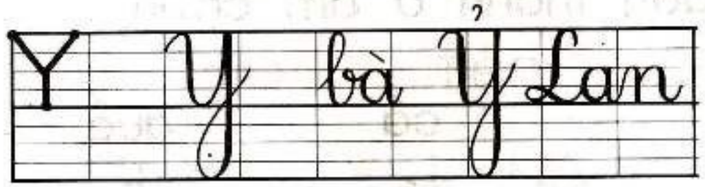

LUYỆN TẬP

1. Các loại vần

La			a	
Loa		o	a	
Lan			a	n
Loan		o	a	n

2. Luật chính tả :

a) c, k, q :

ca kê qua

b) e, ê, i :

ca	ke	kê	ki
ga	ghe	ghê	ghi
nga	nghe	nghê	nghi

c) Âm đệm :

huê	toa	toan
quê	qua	quan

d) Viết dấu thanh ở âm chính :

cà	quả	quán
tá	tàn	toản

thuongmaitruongxua.vn

Bài 4

NGUYÊN ÂM ĐÔI

1. Nguyên âm đôi iê

Cô Liên dặn bé.
Bé gật đầu lia lịa.

lia			liên	
l	ia		l	iên
	ia			iê n

lia - liên
kia - kiên
tia - tiên

Hiền như đất

		iê	+

iên
yên

		iê	+

iêt
yêt

chiền chiện

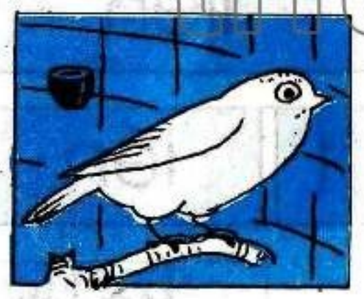

yến

nghĩa trang liệt sĩ

yên tĩnh yết thị
yên tâm yết hầu

Biết thân biết phận

thuongmaitruongxua.vn

Luật chính tả về nguyên âm đôi

Vần không có âm cuối, viết : **ia**

Vần có âm cuối, viết : **iên**

Tiếng không có phụ âm đầu, viết : **yên**

giã gạo - dĩa ăn
da diết - ráo riết

Biển Nha Trang

Biển Nha Trang quanh năm xanh, màu xanh đặc biệt. Ngoài xa kia là đảo Tre, đảo Yến. Sát liền mặt biển là bãi cát trắng tinh, và kề đó có hàng phi lao yên ả.

Hằng năm, du khách từ các miền đổ về bãi biển Nha Trang.

Ở hiền gặp lành

	u y a		u y ê n		u y ê t

canh khuya

trăng khuyết

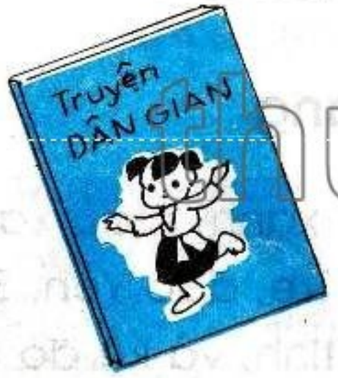

quyển truyện

duyệt binh

po-luya
kiên quyết
quán xuyến

Thuyền như lá tre

ia	→	uya
iên	→	uyên
iêt	→	uyêt

Đà Lạt

Nghỉ mát ở Đà Lạt thì thật tuyệt. Nha Trang mát nhờ gió biển. Đà Lạt mát nhờ khí hậu cao nguyên. Ngay cả ngày hè, về khuya, ngủ vẫn phải đắp chăn.

Gặp Đà Lạt lần đầu, bạn có cảm giác lâng lâng, hư ảo như huyền thoại. Xa Đà Lạt, bạn sẽ quyến luyến hoài và nhớ mãi.

thuongmaitruongxua.vn

Tây Nguyên

2. Nguyên âm đôi uô

- Cháu muốn mua quyển nào ?

- Dạ, quyển truyện cổ tích ạ.

thuongmaitruongxua.vn

mua	muôn
m | ua	m | uôn
ua	uô | n

khua - khuôn

chùa - chuồn

Ngang như cua
Chua như dấm

Luật chính tả

Vần không có âm cuối, viết : **ua**

Vần có âm cuối, viết : **uôn**

cua bể	- qua bể
của thật	- quả thật
của chua	- quả chua

Lỗ Tấn

Thuở nhỏ, Lỗ Tấn là cậu bé rất mê bắt dế, vì thế luôn luôn muộn giờ, bị thầy quở hoài. Cậu lấy làm buồn, chẳng lẽ thua bạn vì chuyện nhỏ nhặt ấy. Để nhắc nhở mình, cậu khắc vào bàn chữ *tấn*, nghĩa là phải đi nhanh. *Lỗ* là họ mẹ của nhà văn.

Chậm như rùa

		uô	+

uôn

		uô	+

uôt

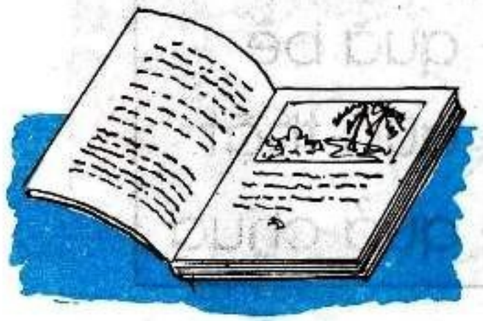

cuốn sách

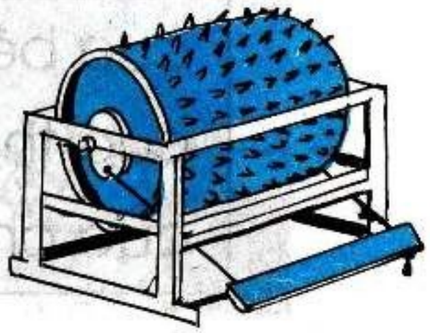

máy tuốt lúa

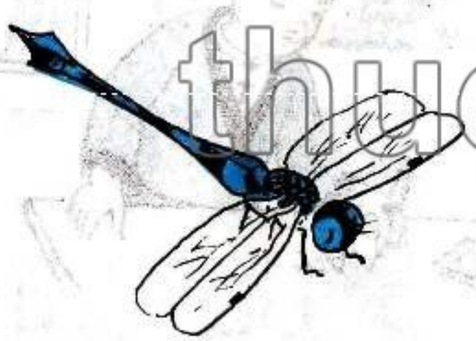

chuồn chuồn

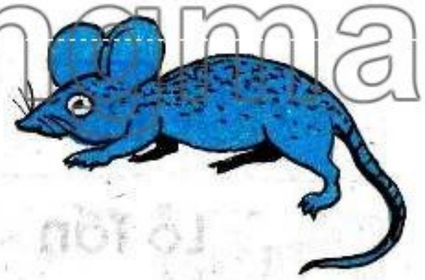

chuột

tuồn tuột

buôn buốt

nuồn nuột

Muôn hình vạn trạng

buồn phiền buồn ngủ	lạnh buốt đau buốt

thuongmaitruongxua.vn

Bài giải toán bằng thơ

Giờ thi toán, cậu Vích-tô Huy-gô cứ loay hoay suốt. Thấy vậy, thầy giáo buồn não ruột:

Chẳng lẽ Huy-gô bí ? Cậu ta luôn luôn khá toán cơ mà !

Kìa, Huy gô bắt đầu viết. Cậu viết liền mạch, chữ như tuôn chảy.

Khi cầm bài của Huy-gô, thầy đặc biệt ngạc nhiên: Huy-gô viết bài giải toán bằng thơ !

Ruột để ngoài da

3. Nguyên âm đôi ƯƠ

		ưa	
		ươ	n

dưa hấu

quả dứa

ngựa

lươn

cây dừa

Lưa ưa nặng

thừa biết	vườn hoa
đổ thừa	vườn trẻ

Hát :

Lúa ngô là cô đậu nành
Đậu nành là anh dưa chuột
Dưa chuột là ruột dưa gang
Dưa gang là nàng dưa hấu
Dưa hấu là cậu lúa ngô
Lúa ngô là cô đậu nành...

Cây nhà lá vườn

thuongmaitruongxua.vn

		ươ	+

ươn

		ươ	+

ươt

vườn

lướt ván

vượn

trượt pa-tanh

thườn thượt

sườn sượt

mườn mượt

Lườn ngăn lại chê chạch dài.

thuongmaitruongxua.vn

Sư Tử, Lừa và Cáo

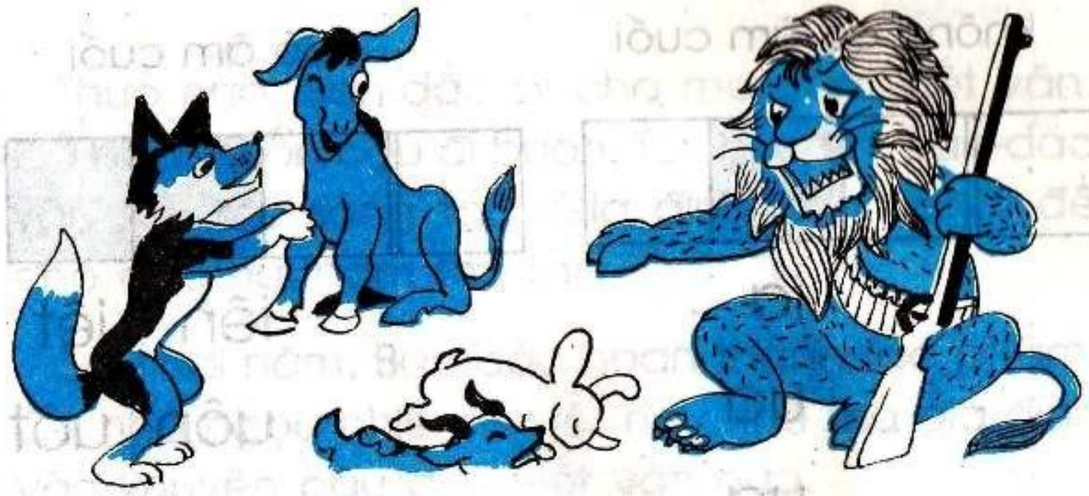

Sư Tử rủ Lừa và Cáo đi săn, Sư Tử bảo Lừa chia số thú đã săn.

Lừa chia thành ba phần bằng nhau. Vừa lướt qua thấy thế, Sư Tử giận dữ, vả cho Lừa bật cả mắt ra. Sư Tử bảo Cáo chia lại.

Cáo thưa:

- Ngài là chúa tể, tất cả là của Ngài. Chỗ nào Ngài ăn thừa thì cho cháu và Lừa lần lượt chia nhau.

- Thằng nhãi kia, ai dạy mày thế hả ?

- Dạ, Lừa vừa nháy mắt bảo cháu đấy ạ !

Vượt thác băng ghềnh

1. Luật chính tả về nguyên âm đôi

Không có âm cuối

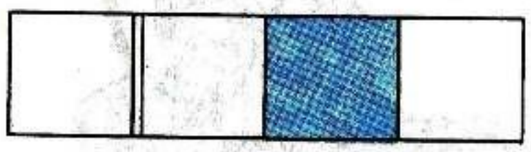

ia

ua

ưa

Có âm cuối

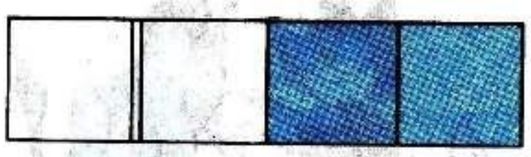

iên iêt

uôn uôt

ươn ươt

2. Phân tích ngữ âm

. Vần tròn môi : ua - uôn - uôt

. Vần không tròn môi : ưa - ươn - ươt

ia - iên - iêt

. Không thể làm tròn môi : ưa - ươn - ươt

. Có thể làm tròn môi : ia → uya

iên → uyên

iêt → uyêt

Chuồn chuồn bay thấp thì mưa,
Bay cao thì nắng, bay vừa thì râm.

thuongmaitruongxua.vn

Ô-nô-rê Đờ Ban-dắc

Thuở nhỏ, Ban-dắc bị cha mẹ cấm viết văn. Cả nhà muốn cậu đi buôn. Tuy bị cấm, Ban-dắc vẫn say mê sáng tác. Gia đình đành phải để cho cậu hai năm thử tài.

Sau hai năm, Ban-dắc hoàn thành tác phẩm. Cả nhà ngạc nhiên vì viết hay, thế mà gia đình vẫn khuyên cậu chớ viết văn nữa.

Mặc dù vậy, Ban-dắc vẫn luôn luôn kiên trì, vượt khó và đã trở thành nhà văn thiên tài.

BẢNG MẪU CHỮ

Chữ thường				Chữ hoa			
a	a	n	n	A	A	N	N
b	b	o	o	B	B	O	O
c	c	p	p	C	C	P	P
d	d	q	q	D	D	Q	Q
e	e	r	r	E	E	R	R
g	g	s	s	G	G	S	S
h	h	t	t	H	H	T	T
i	i	u	u	I	I	U	U
k	k	v	v	K	K	V	V
l	l	x	x	L	L	X	X
m	m	y	y	M	M	Y	Y

thuongmaitruongxua.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản :

Giám đốc PHẠM VĂN AN
Tổng biên tập NGUYỄN NHƯ Ý

Chỉ đạo khoa học :
GS - TS. HỒ NGỌC ĐẠI

Biên soạn :
TRUNG TÂM CÔNG NGHỆ GIÁO DỤC

Biên tập :
NGUYỄN NGHIỆP

Biên tập tái bản:
PHẠM BÍCH HỢP

Minh họa :
HỒNG KỲ

In 350.000 cuốn, khổ 14,5 x 20,5 cm, tại Công ty In và Văn hóa phẩm.
Giấy phép XB số : 232/CXB - 470 cấp ngày 7 tháng 4 năm 1998.
In xong và nộp lưu chiểu tháng 6 năm 1998.

huongmaitruongxua.v

20 NĂM

Giá: **4.500**^{đ}